

Neulattuja perhosa

*Feminiinisen estetiikan ja kauhun
yhdistelmä visuaalisessa mediassa*

Siina-Elina Sipilä

Neulattuja perhosia:

Feminiinisen estetiikan ja kauhun yhdistelmä visuaalisessa mediassa

Pinned Butterflies:

The combination of feminine aesthetics and horror in visual media

Siina-Elina Sipilä

Opinnäytetyö

46 sivua

LAB-ammattikorkeakoulu, Muotoiluinstituutti

Muotoilija (AMK)

Graafisen suunnittelun koulutus

Kevät 2025

Tiivistelmä

Opinnäytetyössä käsiteltiin feminiinisen estetiikan ja kauhuelementtien yhdistämistä visuaalisessa mediassa. Työssä tarkasteltiin esimerkkiteoksia populaarikulttuurista ja tutkittiin niiden teemoja ja visuaalisuutta. Opinnäytetyön loppuproduktiona toteutettiin kolmen kuvituksen sarja.

Työn teoriaosuus määritteli lyhyesti feminiinisen estetiikan, ja avasi nais-hahmojen roolia kauhun lajityypin historiassa. Työ käsitteli myös feminiinistä kauhua omana kauhun kategorianaan. Feminiininen kauhu käsittelee feminiinisyyttä ja kauhua toisiaan tukevinä tekijöinä, eikä toisilleen täysin vieraina elementteinä.

Visuaalisten esimerkkien tulkinnessa käytettiin semioottista kuva-analyysia, intervisuaalisten viittausten huomiointia sekä feministisen kuvan tulkinnan teorian käsitteitä. Teoksissa yleinen teema oli feminiinisyyteen liittyvien kipukohtien tutkiminen. Näitä kipukohtia ovat muun muassa kaltoin kohdelluksi tuleminen, kasvamisen vaikeus, tyttöjen aggressio ja uhrin aseman ihannointi. Termi *estetisoitu uhrius* luotiin havainnollistamaan sitä, miten uhriutumista kuvataan visuaalisessa mediassa esteettisellä tavalla. Teoksista nousi esiin myös monia yhteneväisiä visuaalisia elementtejä.

Tavoitteena oli yhdistellä feminiinistä estetiikkaa ja kauhun elementtejä kuvitusproduktiossa. Loppuproduktiona toteutettiin kolme kuvitusta, joiden pohjana käytettiin esimerkkien analyysin kautta löydettyjä aiheita ja visuaalisia motiiveja.

Avainsanat:

Kauhu / feminiinisyyys / tyttöys / estetiikka / kuvitus

Abstract

The subject of the thesis was the combination of feminine aesthetics and elements of horror in visual media. The thesis looked at examples of works from popular culture and analysed their themes and visuals. A series of three illustrations is the final visual production of the thesis.

The theoretical part of the thesis briefly defined feminine aesthetics, and explored the role of female characters in the history of the horror genre. Feminine horror as a subcategory of horror was also addressed. Feminine horror treats femininity and horror as mutually reinforcing rather than as completely alien elements to one another.

The visual examples were analyzed using semiotic image analysis, the concept of intervisual references and concepts from feminist theory. A common theme in the example works was the exploration of the struggles associated with femininity. These struggles include being mistreated, the difficulty of growing up, girls' aggression and the idealisation of victimhood. One common theme was also the idealization of victimhood. The term *aesthetic victimhood* was created to illustrate how victimhood is portrayed in an aestheticised way in visual media. Many common visual elements also emerged from the works.

The aim of the visual production was to combine feminine aesthetics with elements of horror. The final work consists of three illustrations based on the themes and visual motifs discovered through the analysis of the example works.

Keywords:

Horror / femininity / girlhood / aesthetics / illustration

Sisällys

1 Johdanto	6	4 Esimerkkiteosten analyysi	17
1.1 Aihe ja tutkimuskysymys	6	4.1 Estetisoitu uhrius	26
1.2 Tavoitteet ja haasteet	7	4.2 Analyysin yhteenveto	29
2 Päälähteet ja menetelmät	8	5 Kuvitusproduktio	30
2.1 Päälähteet	8	5.1 Tekniikan ja formaatin valinta	30
2.2 Kulttuurinen konteksti	8	5.2 Taustatyö kuvitukseen	30
2.3 Menetelmät	9	5.3 Kuvitusproduktion suunnittelu	32
2.3.1 <i>Intertekstuaalisuus ja intervisuaalisuus</i>	10	5.4 Lopullisten kuvitusten toteutus	34
2.3.2 <i>Katseen käsite</i>	10	6. Yhteenveto	41
3 Kauhu ja feminiininen estetiikka	12	Lähteet	43
3.1 Feminiininen estetiikka	12		
3.2 Kauhu	13		
3.2.1 Feminiininen kauhu	14		
3.2.2 Queer-kauhu	16		

1 Johdanto

1.1 Aihe ja tutkimuskysymys

Olen aina tuntenut vetoa kauniin ja kauhean yhdistelmään. Tarkemmin: nimenomaan hyperfeminiiniseen estetiikkaan, johon kuin varkain kytkeytyy myös pimeämpiä sävyjä. Ymmärrykseni siitä, että tällaista taidetta voi nähdä ja tehdä, on ollut käännteentekevää taiteelliselle työskentelylleni. Myös moni lempiteokseni niin elokuvista kuin esimerkiksi musiikkivideoista yhdistelee jollain tavalla hyvin feminiinisiä elementtejä kauhun elementteihin. Niinpä oli hyvin luontevaa valita opinnäytetyöni aiheeksi feminiininen estetiikka ja kauhuelementit; se, miten nämä kaksi pintapuolisesti erilaista asiaa kytkeytyvät yhteen ja millaisia asioita niiden yhdistelmästä syntyy. Työ käsittelee ainetta populaarikulttuurin visuaalisten esimerkkien kautta, ja katsoo asiaa myös sukupuolentutkimuksen kriittisen linssin läpi.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on: *Mitä feminiinisen estetiikan ja kauhuelementtien yhdistelmällä voidaan viestiä visuaalisessa mediassa?* Työ tarkastelee erityisesti sitä, voiko tällainen yhdistelmä tuoda esiin feminiinisuuden kipukohtia tai niihin liittyviä kulttuurisia jännitteitä.

Pyrin saamaan parempaa ymmärrystä minua kiinnostavasta aihepiiristä, niin, että pystyn hyödyntämään sitä myös omassa visuaalisessa työskentelyssäni. Opinnäytetyön loppuproduktio on kuvitusta, ja tutkin ainetta piirtämisen kautta. Kuvan tuottamisen tapa ei ole opinnäytetyön keskeisin painopiste, vaan ylipäätään teemojen visualisointi. Kuvittaminen on minulle tutuin tapa tuottaa kuvaa, ja koen, että taidon kehittäminen edelleen opinnäytetyön kautta on minulle ammatillisesti hyödyllistä.

Opinnäytetyöni tarkastelee ainetta visuaalisuuden ja tematiikan kautta. Onko tällaista estetiikkaa käyttävissä teoksissa yhteneväisiä teemoja? Mitä ovat keskeiset visuaaliset motiivit feminiinisuuden ja kauhun yhdistelmässä?

Feminiinisestä estetiikasta yhdistettynä kauhun elementteihin ei lopulta löydy paljoa tutkimusta, ainakaan täsmälleen opinnäytetyötäni vastaavaa näkökulmasta. Naisista ja kauhusta taas on kirjoitettu akateemisessa ympäristössä enemmän. Kiinnostavan näkökulman tarjoaa Adam Lowensteinin

artikkeli *Feminine Horror* (2015). Siinä hän esittää feminiinistä kauhua omaksi kategoriakseen, keskittyen kuitenkin pääosin puhtaasti kauhugenren sisälle meneviin teoksiin. Rachel E. Davisin bachelor-tason työ ”Tell me you own me, gimme them coins”: postfeminist fascination with Lolita, Lana Del Rey, and sugar culture on Tumblr (2017) taas tuo esiin feminiinisen ja häiritsevän kuvaston yhdistämisen nuorten naisten internet-kulttuurissa, ja on siten lähellä opinäytetyöni aihetta. Aihetta on käsitelty melko paljon Youtuben videoesseissä: vaikka ne eivät ole akateemista tekstiä, ne ovat kuitenkin toimineet minulle inspiraationa aiheen tutkimiseen. Etenkin videoesseistit Final Girl Digital ja Yhara Zayd ovat antaneet minulle näkökulmia ja lähteitä feminiinisen kauhun tarkasteluun.

1.2 Tavoitteet ja haasteet

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia feminiinisen estetiikan ja kauhuelementtien yhdistelmää visuaalisessa mediassa ja avata yhdistelmästä nousevia teemoja. Tavoitteena on myös kehittää kuvitustaitojani, kokonaisuuden hallintaa ja teemojen visualisointia. Lisäksi työn tarkoituksena on luoda kuvaa siitä, miten kattava visuaalinen kulttuuri feminiinisten ja kauhun elementtien yhdistelmän ympärillä on jo olemassa.

Kun kirjoitan kuvan tekemisen taustalle teoriaa, kuvan tekemisestä on vaarana tulla jonkinlaisten pakollisten elementtien sisällyttämistä. Yritän luottaa siihen, että teoria kantaa kuvien taustalla ilman pakottamista ja että taustatyön jälkeen kuvat eivät jää irrallisiksi teoriasta. Myös se, että aihetta ei ole tutkittu kovin laajasti, on haaste tutkielman tekemiselle: teoria koostuu hyvin monesta aiheen eri osa-alueesta käsittelevästä lähteestä.

2 Päälähteet ja menetelmät

2.1 Päälähteet

Työ hyödyntää kauhugenren historiasta ja konventioista kirjoitettua teoriaa, sekä yleistä kuvan tulkinnan teoriaa. Yksi syy tälle on se, että nimenomaan kauhun ja feminiinisen estetiikan yhdistelmästä ei ole kirjoitettu kovin laajasti akateemisessa ympäristössä. Puhtaan kauhun konventioita on myös hyödyllistä avata kontrastiksi feminiinisen estetiikan ja kauhun yhdistelmälle. Samaten feminiininen estetiikka juuri tämän työn kontekstissa on tarpeellista määritellä.

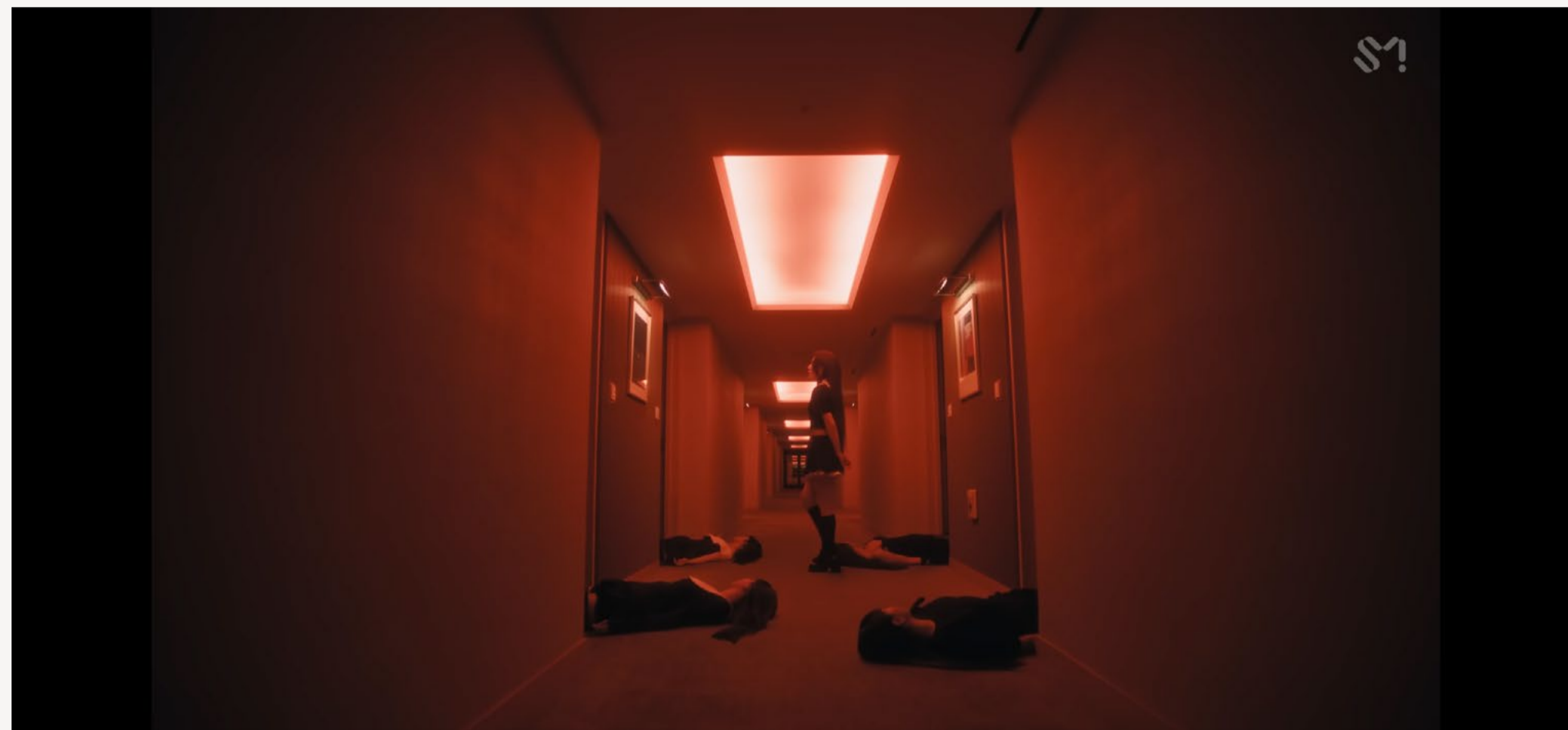
Julie Casalin maisterin työ *Terrors of Girlhood* (2013) käsittelee naisia kauhussa ja kokoaa yhteen kauhugenren historiaa. Adam Lowensteinin artikkeli *Feminine Horror* (2015) tukee ajatusta feminiinisestä kauhusta kauhun alalajina. Michelle Liu Carrigerin artikkeli *“Maiden’s Armor”*: Global Gothic Lolita Fashion Communities and Technologies of Girly Counteridentity (2019) on hyödyllinen kirjoitus feminiinisen estetiikan määrittelystä japanilaisen tyyli suunnan kautta.

2.2 Kulttuurinen konteksti

Suuri osa opinnäytetyön visuaalisista esimerkeistä on Itä-Aasiasta, ja valinta on tietoinen. Yksi syy esimerkkien valinnalle on, että itäaasialaisessa kauhussa on paljon teoksia, jotka keskittyvät nuorten tyttöjen elämänpiiriin. Esimerkiksi korealaisen kauhuelokuvan uuden aallon merkittävimmät aloittajat ovat nimenomaan tyttöihin keskittyviä (Choi 2009). Moni eniten opinnäytetyön loppuproduktioon vaikuttaneista teoksista on Itä-Aasiasta, joten niitä on aiheellista käsitellä. Työssä käsitellään esimerkkejä myös länsimaista, ja nostetaan esiin visuaalisia viittauksia teosten välillä.

Useampi visuaalinen esimerkki on itäaasialaisesta pop-musiikkiteollisuudesta, osa Japanista ja osa Koreasta. Vaikka kummassakin maassa on myös samankaltaisia artisteja kuin länsimaissa, molemmissa maissa on myös omanlaisensa pop-idolikulttuuri. Tärkein yhtäläisyys maiden idolikulttuurien välillä on se, että idolit ovat levy-yhtiöiden valikoimia ja treenaamia esiintyjä, joille yleensä kappaleet tulevat levy-yhtiön taholta.

K-pop-julkaisuissa visuaalisuus on aivan yhtä tärkeää kuin musiikkikin, ja käytännössä jokaisen levyn yhteydessä julkaistaan kokonainen valokuva-kirja. Musiikkivideoiden lisäksi joillekin albumeille tehdään myös lyhytelokuvamaisia muutaman minuutin tunnelmavideoita tai trailereita, jotka syventävät albumin tematiikkaa, kuten k-pop-ryhmä Red Velvetin albumille Chill Kill tehty traileri, joka luo levyille kauhun tunnelmaa (Kuva 1).

Kuva 1. Kuvakaappaus Red Velvetin Chill Kill -trailerivideosta (Kim 2023)

2.3 Menetelmät

Feminiinisen estetiikan ja kauhun yhdistelmä avautuu parhaiten esimerkkejä tarkastelemalla. Työssä käytetyt esimerkit ovat monenlaisia teoksia: elokuvia, valokuvia, musiikkivideoita ja animaatiota. Asetan tälle tarkastelulle teoreettisen viitekehyksen.

Semiotiikka, eli tiede merkeistä, merkityksistä ja merkkirakenteista, toimii yhtenä teoriatyökaluna. Anita Seppä (2012, 141) tarjoaa semiotiikan työkaluja tutkimaan sitä, miten kuvan merkitys muodostuu sen eri osien yhteistoiminnasta. Erityisen hyödyllisiä tähän ovat *paradigman* ja *syntagman* käsitteet.

Semiotiikassa syntagma on tietty kokonaisuus, kuten kuva, hahmo tai kielten kontekstissa esimerkiksi lause, ja paradigma taas sen vaihdettavissa oleva osa. Paradigman kategoria muodostuu toisilleen vaihtoehtoisista, samaan kategoriaan menevistä asioista. Joka paradigmalla on oma merkityksensä ja sävynsä. (Vuorinen 1997, 66–67.) Paradigmaa muuttamalla syntagman merkitys ja tulkinta siis muuttuu. Tämän opinnäytetyön kontekstissa paradigman ja syntagman ajatuksen kautta tutkitaan sitä, miten esimerkiksi yhden yksityiskohdan muutos tekee tavanomaisesta kuvasta kauhukuvasta, tai miten feminiiniset elementit ja kauhun elementit toimivat yhdessä.

Opinnäytetyössä käytetään myös *intertekstuaalisuuden* käsitettä tutkimaan yhteyksiä työssä tarkasteltujen teosten välillä. Käsitettä avataan tarkemmin ja visuaaliseen mediaan soveltaen alaluvussa 2.3.1. Lisäksi lähestyn esimerkkiteoksia feministisen kuvantutkimuksen näkökulmasta. Tarkastelen esimerkkiteoksia, joissa on paljon paitsi feminiinistä estetiikkaa, myös paljon nais- ja tyttöahmoja. Valinta feministisen teorian käytöstä on tietoinen,

ja se avaa kiinnostavia tapoja katsoa naishahmoja. Feministisen teorian *katseen käsitettä* avataan alaluvussa 2.3.2.

Loppuproduktio on visuaalinen tutkielma feminiinisen estetiikan ja kauhuelemettien käytöstä. Toteutusmuoto on kolmen kuvituksen sarja, jossa visualisoidaan teorian ja esimerkkien analyysin kautta löydettyjä teemoja.

2.3.1 Intertekstuaalisuus ja intervisuaalisuus

Intertekstuaalisuus on filosofi Julia Kristevan artikkelissaan *Le mot, le dialogue et le roman* (1967) määrittelemä käsite, jonka merkitys on kuitenkin vuosien saatossa laajentunut. Löyhimmillään intertekstuaalisuus tarkoittaa tekstissä olevaa viittausta toiseen tekstiin, tai tekstien vuoropuhelua.

Intertekstuaalisuus voidaan jaotella satunnaiseen (*aleatoriseen*) ja pakolliseen (*obligatoriseen*) intertekstuaalisuuteen. Satunnainen viittaa tekstin tulkitsijan omiin, henkilökohtaisiin miellelyhtymiin, joilla ei välttämättä ole tekemistä tekstin tarkoitetun merkityksen kannalta. Pakollinen intertekstuaalisuus taas on tekijän harkitsema ja tekstille olennainen. (Riffaterre 1980; myös Seppä 2012.) Rinnastusten tekeminen myös sellaisten teosten välille, joiden yhteyttä ei voi ehdottomasti todistaa, voi siis myös olla arvokasta ja teoksen tulkintaa rikastavaa. Intertekstuaalisuus ei välttämättä tarkoita harkittua viittausta.

Termiä intertekstuaalisuus voidaan käyttää myös visuaalisista teoksista, mutta tarkempi termi voisi olla Sisko Ylimartimon (2012, 171–181) ehdottama *intervisuaalisuus* tai *kuvienvälisyys*, jota hän käyttää nimenomaan kuvitusten kontekstissa. Sillä hän tarkoittaa kuvien viittaavan toisiin, varhaisempiin kuviin, kuten kuuluisiin taideteoksiin. Intervisuaalisuutta käyttävän

kuvan arvostamiseen ei välttämättä tarvitse tuntea lähdeä, jos kuvalla on oma vaikuttavuutensa, mutta viittausten löytäminen tai omien miellelyhtymien luominen avaa kuvaan uusia tasoja.

Feminiininen estetiikka ja kauhu voi tuntua parina yllättävältä, mutta intervisuaalisia viittauksia etsimällä ja osoittamalla feminiinisen kauhun teoksista alkaa muodostua oma kategoriansa, jolla on yhteneväisiä teemoja ja visuaalisia piirteitä.

2.3.2 Katseen käsite

Feminiinisyyden esiintyy enimmäkseen nais- tai tyttöahmojen kanssa. Kysymys siitä, miten naiset esitetään mediassa ja miten naisia katsotaan mediassa ja tarkemmin kauhamediassa, on siis olennainen. Oivallinen tapa tarkastella tätä on katseen käsitteen kautta. Myös Adam Lowenstein artikkelissaan *Feminine Horror* (2015) pitää tärkeänä katsojan ja katsottavan rooleja ja niiden kääntämistä feminiinisessä (tai feministisessä) kauhussa.

Laura Mulveyn artikkeli *Visual pleasure and narrative cinema* (1975) esittää, että elokuvan katsomisnautinto syntyy joko *narsistisesta identifikaatiosta* elokuvan aktiiviseen, yleensä miespuoliseen, toimijaan, tai katsomisvietistä – halusta katsoa Mulveyn mukaan elokuvan passiivisempia naishahmoja. Elokuva rakentaa naishahmot (ja siten naiset) katsottavaksi spektaakkeliksi ja alistaa heidät katseen kohteeksi. Artikkelista on peräisin käsite *male gaze* eli *miehinen katse*. Opinnäytetyössä esimerkkejä tarkastellessa se, kuka on katsottava ja kuka aktiivinen toimija, on tärkeä näkökulma.

1970-luvulla kirjoitettua artikkelia on myös kritisoitu: Mulveyn analyysia on kuvailtu ”mekaaniseksi” ja myös turhan kritiikittömäksi käyttämänsä

freudilaista psykoanalyysin kehystä kohtaan, mutta se tarjoaa keskeisen oivalluksen siitä, miten valtavirtaista elokuvaa ja mediaa on rakennettu. Mulveyn artikkelin julkaisemisen jälkeen on vuosikymmenten aikana kirjoitettu sukupuolesta ja katseesta myös paljon enemmän. (Seppänen 2005, 56–60.) Ajatus siitä, että mediassa katsojan oletettaisiin universaalisti olevan heteromies, jonka sisäistä maailmaa elokuvat poikkeuksetta toistavat, on yksinkertaistava. Laajemmin Mulveyn artikkeli kuitenkin osoittaa, että elokuvalla ja visuaalisella mediallylipääntään luodaan tietynlaisia valta-asetelmia erilaisten ihmisten välille. (Koivunen 2006, 87.)

Miten feminiinisen estetiikan tutkimus asettuu tämän kanssa? Tuomitseeko tämä näkökulma hyperfeminiinisuuden mediassa vain fetisistiseksi mässäilyksi, jolla naisia rakennetaan katseen kohteiksi? Vai antaako tämä viitekehys jotain, mitä haastaa? Millaista samaistumis pintaa (narsistista identifi-kaatiota) feminiininen kauhu antaa katsojalle?

3 Kauhun ja feminiininen estetiikka

3.1 Feminiininen estetiikka

Terminä *feminiininen estetiikka* on vaikea määritellä. Vaikka termi herättänee mielikuvia, se rajautuu varmasti määrittelijän mukaan ja on toisaalta hyvin laaja. Myös tutkimukset, jotka käsittelevät ”tyttömäisiä tyttöjä” jättävät joskus tarkan määrittelyn välistä. Holland & Harpinin poikatyttöjä käsitellyt tutkimus (2012) tarjoaa määrittelyä haastattelujen kautta myös sille, mitkä asiat mielletään tyttömäisiksi tai hyperfeminiinisiksi: meikit, nuket, mekot, vaaleanpunainen väri, ja näiden lisäksi myös tietyt ominaisuudet kuten herkkyys ja pinnallisuus. Jotkin ominaisuudet ja asiat siis määritellään vahvasti feminiinisiksi.

Hyperfeminiinisyydestä löytyy monia muotoja. Opinnäytetyön kontekstissa sopivin on jollain tavalla nukkemainen tai vanhahtava visuaalisuus, sillä se esiintyy usein kauhuelementtien vastaparina. Michelle Liu Carrigerin artikkeli ”Maiden’s Armor”: Global Gothic Lolita Fashion Communities and

Technologies of Girly Counteridentity (2019) käsittelee gothic lolita -muotia alakulttuurina, ja toimii myös hyvänä esittelynä tietynlaiselle hyperfeminiiniselle estetiikalle. Muotiin kuuluu paljon alakategorioita, mutta yhdistävät tekijät ovat inspiraatio viktoriaanisesta muodista, nukkemaisuus, tunnistettava siluetti, sekä runsas röyhelöiden ja rusettien käyttö (Kuva 2, sivu 13). On hyvä huomauttaa, että tyylin nimellä gothic lolita ei ole suoraa yhteyttä Vladimir Nabokovin kirjaan *Lolita* (1955), sillä asiasta esiintyy etenkin länsimaissa paljon väärinkäsityksiä.

Carriger (2019, 133) nostaa kiinnostavasti esiin gotiikan ja synkempien sävyjen kietoutumiseen söpöyteen. Esimerkiksi sweet lolita -suuntaus voi päältäpäin näyttää puhtaasti suloiselta ja pastellinsävyiseltä, mutta siihen pukeutuvat nuoret tytöt ja naiset käsittelevät usein tyylin kautta omia nuoruuden vaikeuksiaan. Samaten Akiko Sugawa-Shimadan artikkeli *Grotesque*

cuteness of Shojo: Representations of goth loli in contemporary Japanese TV anime (2013) käsittelee tyttömäisyyden, voiman mutta myös mystiikan ja tietynlaisen groteskiuden kietoutumista yhteen. Shojo on japanilaisen sarjakuvan ja animaation alalaji, tytöille suunnattu ja useimmiten nuoriin naishahmoihin keskittyvä genre, jolle on tyypillistä hyvin tyttömäinen ja suloinen estetiikka. Esimerkkinä tästä on kuvitus sarjasta Cardcaptor Sakura (Kuva 3). Se, että Sugawa-Shimada käsittelee shojoa nimenomaan sen voiman ja synkeämpien puolten kautta on opinnäytetyön kannalta mielenkiintoista. Feminiinistä estetiikkaa ei tarvitse tutkia edes kovin syvälle, ennen kuin sen yhteys synkeämpiin teemoihin tulee esiin.

3.2 Kauhu

Toinen puoli opinnäytetyön estetiikkaan on kauhu. Kauhu on fiktion lajityyppi – ja laaja käsite. Lyhyesti kauhun genrenä voi määritellä näin: fiktiivinen tarina, jonka tarkoitus on järkyttää tai pelottaa lukijaa, ja aiheuttaa ehkä myös inhoa (Cuddon & Preston 1999, 388). Noel Carroll nostaa teoksessaan *Philosophy of Horror* (1990, 18–19) esiin myös sen, että yksi kauhutarinan piirre on samaistuminen hahmojen pelon ja inhon tunteisiin. Syvemmälle menevällä tasolla Clive Bloom määrittelee artikkelissaan *Horror fiction: In Search of a Definition* (2012) kauhun keskeisiksi piirteiksi ylikuonnollisten, demonisten tai väkivaltaisten ja arvaamattomien voimien olemassaolon.

Kuva 2. Pastellinsävyistä lolita-muotia (Baby the Stars Shine Bright 2024)

Kuva 3. Cardcaptor Sakura (CLAMP 2001)

Bloomin määritelmässä nämä voimat uhkaavat jollain tavalla ihmisyyden ja tämän maailman rajoja.

Inhon tunteen tutkimisessa on olennaista nostaa esiin abjektin käsite. Abjekti on Julia Kristevan kirjan *Powers of Horror; An Essay on Abjection* (1982) keskeisin termi. Se on inhoa tai kuvotusta herättävä asia, joka uhkaa minuuden ja oman kehon rajoja. Esimerkkejä abjektista ovat kuolleet ruumiit, eritteet ja haavat. Ne ovat asioita, jotka aiheuttavat ihmisissä torjunnan tunteita, ja ovat Kristevan mukaan kytköksissä hyvin syvälle meneviin pelkoihin ja itsesuojeluvaistoon.

Abjektien kuvastoa käytetään kauhussa ja kauhuelokuvissa paljon, ja se on hyvin suoraviivainen tapa aiheuttaa katsojassa järkytystä ja inhoa. Bloom (2012) nostaa esiin sen, että abjektin käsite ja kauhun ruumiilliset ulottuvuudet ovat olleet kauhua feministisestä näkökulmasta käsittelevissä teksteissä vahvasti läsnä, vaikka (tai ehkä juuri koska) tätä kauhun ulottuvuutta on pidetty usein sen matalimpana tai halvimpana tasona.

Muita yleisiä, kauhussa hyödynnettäviä pelkoja ovat esimerkiksi tuntemattoman pelko ja pimeän pelko (Nummenmaa 2021, 9;12), ja kauhugenre pelaakin paljon myös sillä, mitä ei näytetä. Esimerkiksi Stephen King on nostanut pelkästään viittauksilla rakennetun kauhun sen tehokkaimmaksi muodoksi (King 1982, 36). Säikäytyksetkään eivät aiheuta katsojassa voimakasta pelkoreaktiota, jos niitä ei ole pohjustettu ahdistavalla ilmapii- rillä ja odotuksen tunteella (Nummenmaa 2021, 12–13).

3.2.1 *Feminiininen kauhu*

Feminiininen kauhu ei ole laajalti käytetty käsite. Adam Lowenstein esittää kuitenkin artikkelissaan *Feminine Horror: The Embodied Surrealism of In My Skin* (2015) termin käyttökelpoisena käsitteenä naisiin (tai feminiinisyteen) keskittyvän kauhun kuvauksena. Feminiininen kauhu esittää *feminiinisen ja kauhun* yhdistelmän toisiaan vahvistavana, eikä vain poikkeuksena tavalliseen tai maskuliiniseen kauhuun. Siinä missä Lowenstein käsittelee pääasiassa graafisempaa kauhukuvastoa *New French Extremity* -liikkeestä, opinnäytetyö keskittyy pääosin kevyempiä kauhuelementtejä käyttäviin teoksiin. Kuitenkin, myös opinnäytetyön luvussa 4 käsiteltävät esimerkit täyttävät feminiinisen kauhun määritelmän siinä, miten feminiinisyys ja kauhu tukevat niissä toisiaan. Kyseessä ei ole toisilleen täysin vieraiden elementtien törmäyttämistä, vaan yhtenäinen kokonaisuus. Jotain puhtaammin kauhugenren sisälle meneviä feminiinisen kauhun esimerkkejä on kuitenkin myös olennaista käsitellä, ja taustoittaa naishahmojen roolia kauhugenren sisällä.

Naishahmojen kauhugenressä esitetään usein olevan vangittuja tiettyihin stereotyyppisiin rooleihin. Yksi tällainen on *final girl* eli viimeisenä hengissä oleva tyttö. Termi on Carol Cloverin kirjassaan *Men, Women, and Chain Saws: Gender in the Modern Horror Film* (1992) lanseeraama käsite. Osaltaan *final girl* on positiivista representaatiota, sankarihahmo. Toisaalta Clover huomauttaa, että tämä viimeinen tyttö käyttäytyy maskuliinisesti, ei saa olla seksuaalisesti aktiivinen, koska hahmoja rangaistaan tästä yleensä kuolemalla, ja on silti uhrin asemassa.

Myös Julie Casali käsittelee naishahmoja kauhuelokuvassa maisterin työs- sään *Terrors of Girlhood* (2013). Casali antaa tiiviin kuvan lajityypin histo- riasta Amerikassa, ja tarkastelee tarkemmin elokuvaa *Jennifer's body* (2009),

joka keskittyy päähenkilö Needy'n ja elokuvan nimikkohahmon Jenniferin, demoniksi muuttuvan suosituksen tytön, monimutkaiseen ystävyteen. Casalin mukaan elokuva yrittää murtaa jotain sukupuolirooleihin ja kauhuelokuviiin liittyviä stereotyyppioita, mutta lankeaa kuitenkin joihinkin toisiin sudenkuoppiin. Casali esittää, että naispuoliset hirviöt kuten Jennifer rikkovat sukupuolirooleja – aggressiivisuushan on usein miehiin ja maskuliinisuuteen liitetty ominaisuus. Toisaalta hän kritisoi sitä, että väkivaltaisuus tai ylipäättään hahmojen aktiivisuus esitetään maskuliinisuuden kautta.

Yksi keskeinen kauhun teema on kasvamisen kauhu. Teoksissa kuten *Manaaja* tai *Carrie* tytön puberteetti osuu samaan aikaan kuin demonin valtaus tai yliluonnollisten voimien herääminen. Tämän voi tulkita kuvaukseksi siitä, että kehon aikuistuminen on lähtökohtaisesti jotenkin hirviömäistä ja kammottavaa. (Casali 2013, 14–15.)

Ylipäättään naiseuden ja kauhun yhdistelmä liittyy usein naisen kehoon. Teini-iän lisäksi toistuva teema on vanheneminen ja katoava kauneus. Vaikka aihetta ei ole tutkittu paljoa (Harrington 2014, 5), esimerkkejä mediasta löytyy kyllä. Vanheneva nainen nähdään usein narratiiveissa groteskina, nuoruus ja kauneus tavoiteltavana – mutta sen ”keinotekoinen” tavoittelemisen on usein tarinan antagonistin motivaatio, tai rangaistava tavoite. Esimerkkejä löytyy jo vanhoista saduista kuten *Lumikki*, uudemmista elokuvista esimerkiksi *The Substance* (2024). Japanilaiset elokuvat *Helter Skelter* (2012) ja *House* (1977) sisältävät nekin vanhenemisen ja kauneuden menettämisen teemoja.

Aasialainen feminiininen kauhu

Opinnäytetyölle on olennaista käsitellä myös muutama tarkempi esimerkki itäaasialaisen kauhun naishahmoista. Japanilaiselle kummituskauhulle tyypillinen antagonisti on naispuolinen hirviö; onryou eli kostonhaluinen kummitus. Tunnetuimpia esimerkkejä ovat elokuvan *Ringu Sadako* ja *Kaunan* (Ju-on) kummitus Kayako. Usein onryou esitetään valkoiseen pukeutuneena, mustahiuksisena naisena. (McRoy, 2008.)

Kummituskauhu on tyypillistä myös korealaiselle kauhulle, ja myös siinä vääryyttä kokenut, kostonhaluinen naisen tai tytön haamu, wonhon on keskeinen hirviöhahmo. Wonhon muistuttaa onryouta myös ulkonäöltään. (Lee, 2013.) Vaikka valkomekkoinen kummitus onkin jo kliseeksi muodostunut hirviö, hahmossa on visuaalista kiinnostavuutta ja ikonisuutta, jota voi hyödyntää myös poikkeavalla tavalla.

Jinhee Choin artikkeli *A Cinema of Girlhood: Sonyeo Sensibility and the Decorative Impulse in the Korean Horror* (2009) tutkii tyttöihin keskittyvää kauhuelokuvasarjaa *Whispering Corridors* ja elokuvaa *A Tale of Two Sisters*. Molemmat keskittyvät tyttöjen kulttuuriin, tytöille tyypillisiin ongelmiin ja tyttöjen välisiin suhteisiin, mutta elokuvat myös muokkasivat korealaista kauhuelokuvakenttää merkittävästi 2000-luvun alussa. *Whispering Corridors* ja *Tale of Two Sisters* -elokuvien hahmot eroavat länsimaisesta final girl hahmotyypistä, kun koko elokuvat keskittyvät naishahmoihin. Tyttöjen kulttuuriin keskittyminen johtaa myös mielenkiintoisiin visuaalisiin elementteihin, kuten *Whispering Corridors* -sarjan toisessa elokuvassa *Memento Morissa* esiintyvään leikekirjamaiseen päiväkirjaan.

3.2.2 *Queer-kauhu*

Kauhua on sen historiassa käytetty paljon normista poikkeavien kokemusten käsittelyssä; vähemmistökokemusten, queer-kokemusten (Erkko, 2024, Kelosaari 2024), ja tämä pätee myös feminiinisiä elementtejä käyttävään tai tyttöihin keskittyvään kauhumediaan.

Tyttöjen välisten ihmissuhteiden vaikeus, platonisten tai romanttisten tai niiden rajat hämärtävien suhteiden käsittely ei ole ennenkuulumaton teema kauhussa. Niin kuin Casali (2013, 45) avaa Jennifer's Bodyä käsitellessään: Needy ja Jenniferin ystävyys sisältää sekä kontrollointia, julmuutta, että romanttista ihastusta likentelevää läheisyyttä ja obsessiota. Whispering corridors -sarjan toinen elokuva Memento Mori keskittyy myös kahden tytön väliseen romanttiseen suhteeseen, ja homofobian kohtaaminen on keskeinen konflikti (Choi 2009).

Feminiinisyys ja kauhu eivät siis suinkaan ole mahdoton tai edes tavaton yhdistelmä. Riippumatta siitä, miten feministiseksi tai misogynistiseksi nämä esitystavat lukee, naiset ovat olleet kauhun keskiössä kauhugenren historiassa jo pitkään. Vaikka tätä representaatiota voi ja on hyvä lukea kriittisesti, esimerkiksi videoesseisti Yhara Zayd nostaa videossaan A Monstress Comes of Age: Horror & Girlhood (2020) esiin sen, että naisten keskeisellä roolilla kauhussa on jo arvo sinänsä. Kauhusta löytyy myös heteronormatiivisuudesta poikkeavia naishahmoja. Lopulta niin sanotulla feminiinisellä kauhulla ja "tavallisella" kauhulla ei ole niin suurta eroa kuin ehkä olettaisi – ja kauhu onkin yllättävän luonteva pari feminiiniselle estetiikalle.

4 Esimerkkiteosten analyysi

Esimerkkejä teoksista, jotka hyödyntävät sekä selkeän feminiinisiä että kauhusta ammentavia elementtejä, löytyy paljon. Nämä teokset eivät ole niinkään kauhua feminiinisillä elementeillä, vaan kauhuelementit ovat teoksessa mausteena. Lähtökohtaisesti harmittomat asiat muuttuvat levottomuutta herättäviksi, kun jokin yksityiskohta (paradigma) on “vääränlainen”, ja se muuttaa koko teoksen, hahmon tai kuvan (syntagman) merkityksen. Teosten analyysissä kiinnitetään huomiota lisäksi siihen, miten teosten hahmoja kuvataan: millaisia toimijoita esimerkiksi visuaalisesti feminiiniset naishahmot ovat. Tässä luvussa käsitellään useampaa esimerkkiä teoksista, joka yhdistävät feminiinisiä ja kauhusta ammentavia visuaalisia elementtejä, ja analysoidaan teoksissa toistuvia teemoja.

Nuoruuden kauhuja

Hyvä esimerkki feminiinisen genren keikauttamisesta kauhuun päin on vuonna 2011 julkaistu japanilainen animaatio-sarja eli animesarja *Puella Magi Madoka Magica* (tästä lähtien *Madoka Magica*). *Madoka Magica* on taikatyttö-sarja – taikatytöt (jpn. 魔法少女, *mahou shoujo*) ovat oma genrensä, jossa seurataan yleensä varhaisteini-ikäisiä tyttöjä, jotka saavat syystä tai toisesta taikavoimia ja taistelevat pahoja voimia vastaan. Kyseessä on shoujon alalaji, eli myös merkittävä tytöille suunnattu feminiininen genre. (Saito 2014.) Esimerkkisarjoja ovat *Sailor Moon* (1992–1997) ja jo aiemmin mainittu *Cardcaptor Sakura* (1998–2000). Taikatytöt kokevat muodonmuutoksen taianomaiseen muotoon, ja tätä voidaan pitää vertauksena murrosiälle ja aikuistumiselle. *Madoka Magican* hahmot ovat teini-ikäisiä, mutta sarja on suunnattu hahmojen ikäluokasta ylöspäin oleville katsojille. Vaikka niin sanotusti perinteisissä taikatyttö-sarjoissa on myös vakavampia teemoja, *Madoka Magican* tarinassa on verrattain brutaaleja käännteitä ja vakavat teemat ovat keskeisemmin esillä sarjan melko tiiviin 11 jakson keston aikana.

Madoka Magicassa on tyypillisemmän animekuvaston lisäksi myös kokeilevampaa visuaalisuutta. Nämä osiot sarjassa ovat ”noitalabyrinttejä”, eli sarjan pahojen voimien hallitsemia alueita. Noitalabyrinttien visuaalisuudessa yhdistyy perinteisen söpöjä ja feminiinisiä asioita jollain tavalla häiritseviin elementteihin – kuvat 4 ja 5. Noidat ovat hirviöiksi muuttuneita taikatyttöjä: kauhugenrestä tuttu teini-ikäisten tyttöjen potentiaali muuttua hirviöiksi on siis läsnä myös Madoka Magicassa. Pääpaino on tyttöjen kokemuksissa ja toiminnassa, ja lähes kaikki tärkeät henkilöhahmot ovat tyttöjä. Sarja ei juuri mässäile bruttaaleilla visuaaleilla, vaan söpöys ja synkkyys kietoutuvat yhteen, luoden omanlaisensa pelottavan sievän paradigman. Tyyli on tietynlaista lapsekkuutta, värien sekoitumista kuin vahaliituja käyttäessä ja kollaasitekniikkaa.

Näiden noitalabyrinttien ulkoasun on suunnitellut japanilainen taiteilijakaksikko Gekidan Inu Curry (Uusitalo 2011). Melko matalaa profilia pitävät taiteilijat ottavat vaikutteita muun muassa vanhasta tsekki- ja neuvostoanimaatiosta. Esimerkiksi kuva 6 on kuvakaappaus Gekidan Inu Curryn suunnittelemaasta kohtauksesta, jossa voi nähdä intervisuaalisia vaikutteita 1970-luvun neuvostoliittolaisesta Pähkinänsärkijä-elokuvasta (Kuva 7).

Kuva 4. Hirviöitä noitalabyrinteistä (Shinbo & Miyamoto 2011)

Kuva 5. Noitalabyrintin surrealistista ympäristöä (Shinbo & Miyamoto 2013)

Kuva 6. Muodonmuutoskohtaus Madoka Magican jatko-osaelokuvasta (Shinbo & Miyamoto 2013)

Kuva 7. Kohtaus Pähkinänsärkijä-animaatiosta (Stepantsev 1973)

Varhaisen teini-iän kauhuja käsittelee myös tsekkiläinen elokuva *Valerie and Her Week of Wonders*, jonka on ohjannut Jaromil Jireš vuonna 1970. Elokuva on surrealistista fantasiaa ja se käsittelee tyttöinä olemisen ja kasvamisen teemoja, nimenomaan kauhua, jotka liittyy tyttöyteen. Niin kuin Final Girl Digital -kanava nostaa esiin videoesseessään *The Horror of Girlhood | Explored Through Valerie and her Week of Wonders* (2023), kiinnostavaa on, että nimenomaan tytön ympärillä oleva maailma muuttuu oudoksi ja hänelle uhkaavaksi, eikä hänestä itsestään tule hirviömäistä, kuten Carriessa, Jennifer's Bodyssa tai Madoka Magicassa.

Elokuvassa on paljon kiinnostavaa estetiikkaa, ja myös mielenkiintoisia ratkaisuja esimerkiksi kehysmäisten elementtien käytössä. Kuvassa 8 vaunun oven ikkuna muodostaa hyvin muotokuvakehysmäisen rajauksen Valerien ympärille. Kuvassa 9 seinällä oleva peili paitsi laajentaa sitä, mitä voimme

yhdessä otoksessa nähdä, toimii myös kehyksenä. Kuvan 9 nainen on vampyyri, mistä kertovat ainakin tämän terävät kulmahampaat; tämä kietoutuu myös aiemmin mainittuun teemaan nuoruuden tavoittelemisesta, kun nainen juo itseään nuorempien naisten verta pysyäkseen kauniina.

Final Girl Digital (2023) käsittelee elokuvan kristinuskon kuvastoa, jota on paljon myös edellämmainitun rukousnauhan lisäksi. Tästä esimerkkinä ovat omenat, joita Valerie syö elokuvassa useammassa kohtauksessa, sekä ristiinnaulitsemiskuvastoa muistuttava kohtaus (Kuva 10). Kohtauksessa nuori nainen esitetään ennen omia häitään kuin uhrina. Elokuvassa kristinuskosta tutut asetelmat ovat vaara naishahmoille aivan siinä missä paholaisen voimatkin. Ne myös kietoutuvat yhteen, kuten vampyyrinaisen ja rukousnauhan yhdistäminen melko epätyypillisellä tavalla; rukousnauha ei torju vampyyriä.

Kuva 8. Kehysmäinen vaunun ovi (Jireš 1970)

Kuva 9. Peili, vampyyri ja rukousnauha (Jireš 1970)

Kuva 10. Nuori nainen ennen häitään (Jireš 1970)

Uhkaavia naishahmoja

Kauhun tunnelma voi muodostua myös hyvin hienovaraisesti. Tästä esimerkkinä on k-pop-ryhmä Red Velvetin albumin *Chill Kill* (2023) yhteydessä julkaistu valokuvakirja. Valokuvakirjan on kuvannut Cho Gi-seok, taiteilijanimeltään Chogiseok. Hän on vuonna 1992 syntynyt korealainen valokuvaaja, jonka monessa valokuvasarjassa on yhdistetty herkkiä ja melankolisia elementtejä, joskus myös hieman pelottavilla sävyillä.

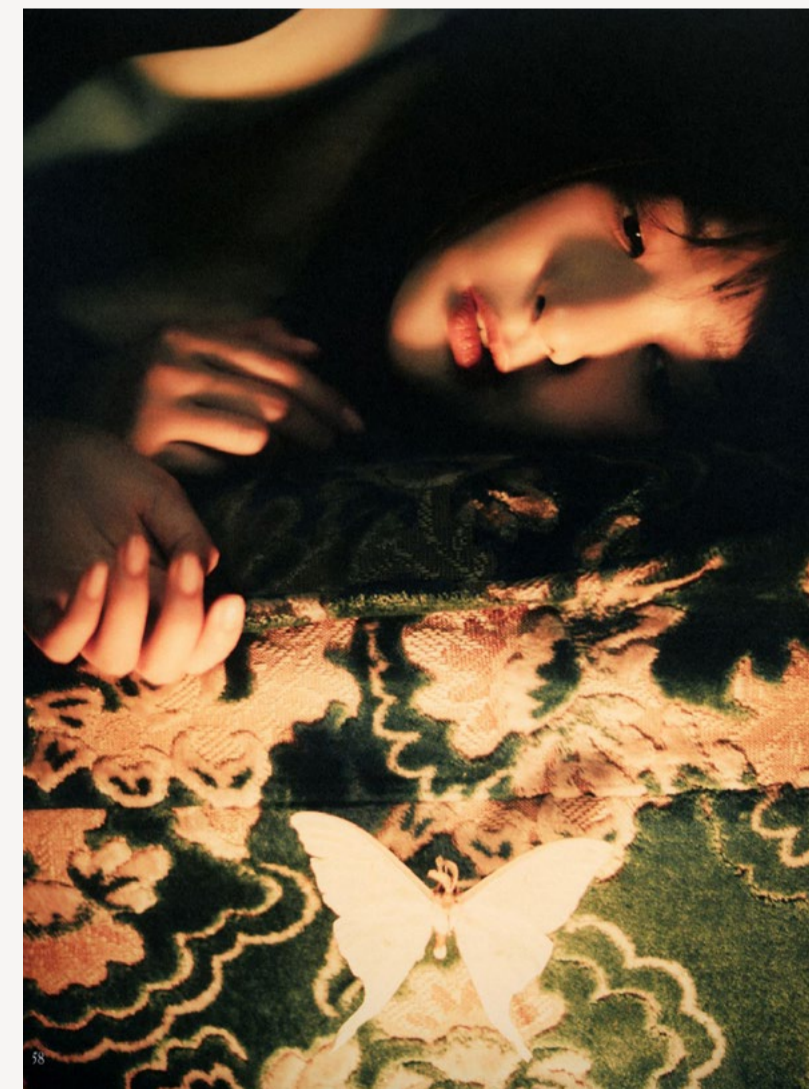
Chill Kill -valokuvakirjassa on enemmän uhkaava kuin suoraan pelottava tunnelma. Herkkiä, feminiinisiä visuaalisia elementtejä valokuvakirjan kuvissa ovat esimerkiksi kukat, perhoset ja hiusnauhat. Kuvassa 11 lattialla makaavan nuoren naisen ympärillä on tavaroita asetellussa kaaoksessa. Tämä viittaa toimintaan, mutta itse kuvan tunnelma on hyvin pysähtynyt. Kuvassa 12 on hämärä valaistus ja surumielinen tunnelma; valkoinen perhonen näyttää melkein hehkuvan valoa.

Kuvien nuoret naiset eivät ole ilmeikkäitä, mutta ottavat tilaa ja välillä suoraa katsekontaktia kameraan, kuten kuvassa 13. Katsottava katsoo takaisin. Yleisesti naisten olemusta voisi kuvailla kylmäksi mutta karismaattiseksi; olemusta ja motiiveja on vaikea tulkita. Tällainen olemus poikkeaa Jennifer's bodyn aggressiivisesta nimikkohahmosta tai aasialaisen kauhun raivokkaan kummituksen roolista, tai toisaalta uhrin asemasta. Tämä kiinnostava kylmä karisma kantaakin läpi Red Velvetin tuotannon.

Avoimesti aggressiivisiä feminiinisiä hahmoja taas esiintyy japanilaisen idoliryhmä Phantom Siitan musiikkivideoissa. Phantom Siita on japanilainen vuonna 2024 aloittanut j-pop-tyttöryhmä, joiden konsepti pyörii tyttömäisten ja kauhun elementtien ympärillä.

Kuva 11. Asetelmallinen kaos (Cho 2023)

Kuva 12. Valkoinen perhonen (Cho 2023)

Kuva 13. Suora katse kameraan (Cho 2023)

Singlen *Devilish Girl* (2024) musiikkivideossa on sekä selkeitä kauhuviittauksia että feminiinisiä elementtejä. Kappaleen nimen näyttävä otsikkoruutu (engl. title screen) (Kuva 14) lainaa selvästi shoujo-animen estetiikkaa, ja rinnastuu selkeästi 1990-luvun taikatyttöanime Sailor Moonin otsikkoruutuun (Kuva 15).

Videossa esiintyvillä tytöillä, ryhmän jäsenillä, on yllään valkoiset mekot, röyhelöiset pannat ja kirkkaanpunaista huulipunaa. Kaikki nämä elementit ovat todella feminiinisiä, ja luovat melko harmittoman visuaalisen lähtökohdan. Kuitenkin jo videon ensi sekunneilla yksi tytöistä nielaisee silmämunan, mikä on kuvastona jo suoraa kauhua (Kuva 16). Yksityiskohta tekee kohtauksesta kauhua samankaltaisella tavalla kuin Madoka Magican luoma sievä ja pelottavaa yhdistelevä visuaalinen paradigma. Tämän lisäksi silmän nielaisemisen voi tulkita katseen torjumiseksi: tytöillä on tässä tilanteessa valtaa.

Videossa esiintyy tyttöhahmojen lisäksi yksi mies. Mieshahmo näyttäytyy alun perin uhkana tytöille, mutta joutuu lopulta näiden vainoamaksi. Tytöt eivät ole vihaisia, tai edes epätoivoisen rakastuneelta vaikuttavia, vaan hymyilevät ja näyttävät nauttivan videossa esiintyvän kasvotoman miehen kiusaamisesta.

Kuva 14. Phantom Siitan musiikkivideon otsikkoruutu (Yamaguchi 2024)

Kuva 15. Animesarja Sailor Moonin otsikkoruutu (Sato 1992)

Kuva 16. Kuvakaappaus Phantom Siitan musiikkivideosta (Yamaguchi 2024)

Videon alkupuolella tyttöjä näytetään peilaamassa itseään, mutta yhdessä kohtauksessa peilin tilalle onkin vaihdettu veitsi, josta tytön kuva heijastuu (Kuva 17), ja tavallisesta kuvasta tuleekin uhkaava. Muutenkin peilit ovat otollinen tapa luoda kauhua. Esimerkiksi, jos heijastus ei vastaakaan todellisuutta, kuten kohtauksessa japanilaisesta elokuvasta *House* (1970) (Kuva 18), tai näyttää jotain hirveää. Lisäksi peili liittyy stereotyyppisen feminiinisiin rituaaleihin; meikkaamiseen ja hiustenlaittoon, oman ulkonäön tarkastamiseen. Yhden yksityiskohdan muutoksella yhdistetään perinteisen feminiininen asetelma kauhuun. Lisäksi peilin kautta voi tutkia katsetta: hahmo voi katsoa katsojaa peilin kautta, katsoa (tarkkailla) itseään, tai huomata jonkun katsovan häntä.

Saman ryhmän *Just wanna xxxx with you* -kappaleen (2024) musiikkivideossa taas tytöissä on enemmän maanisuuksia; laulu muuttuu huudoksi, koreografi-
aan kuuluu paljon aggressiivisempaa liikekieltä ja ilmeikkyyttä. Välillä videossa

käytetään vanhaa VHS-kasettia jäljittelevää efektiä ja kapeampaa kuva-suhdetta, oletettavasti viittauksena vanhoihin B-elokuviin (Kuva 19).

Videon keskiössä on jälleen yksittäisen mieshahmon jahtaaminen. Toisaalta tytöt näytetään myös punaisiin lankoihin sidottuna (Kuva 20, sivu 23), ja he rinnastuvat selkeästi neulattuihin perhosiin, joita videossa myös näkyy (Kuva 21, sivu 23). Videon visuaalisuus ottaa selkeästi vaikutteita aiemmin mainitun valokuvaaja Chogiseokin sinisävyisistä valokuvasarjoista, joissa esiintyy myös perhosia (Kuva 22, sivu 23).

Tässä videossa on enemmän uhriuden elementtejä, mutta toisaalta myös enemmän aggressiota. Kyseessä voisi olla tyttöjen kosto miestä kohtaan. Feminiininen kauhu tutkii usein raskaita aiheita; kasvamisen kauhujen lisäksi esimerkiksi hyväksikäyttöä tai kaltoinkohtelua.

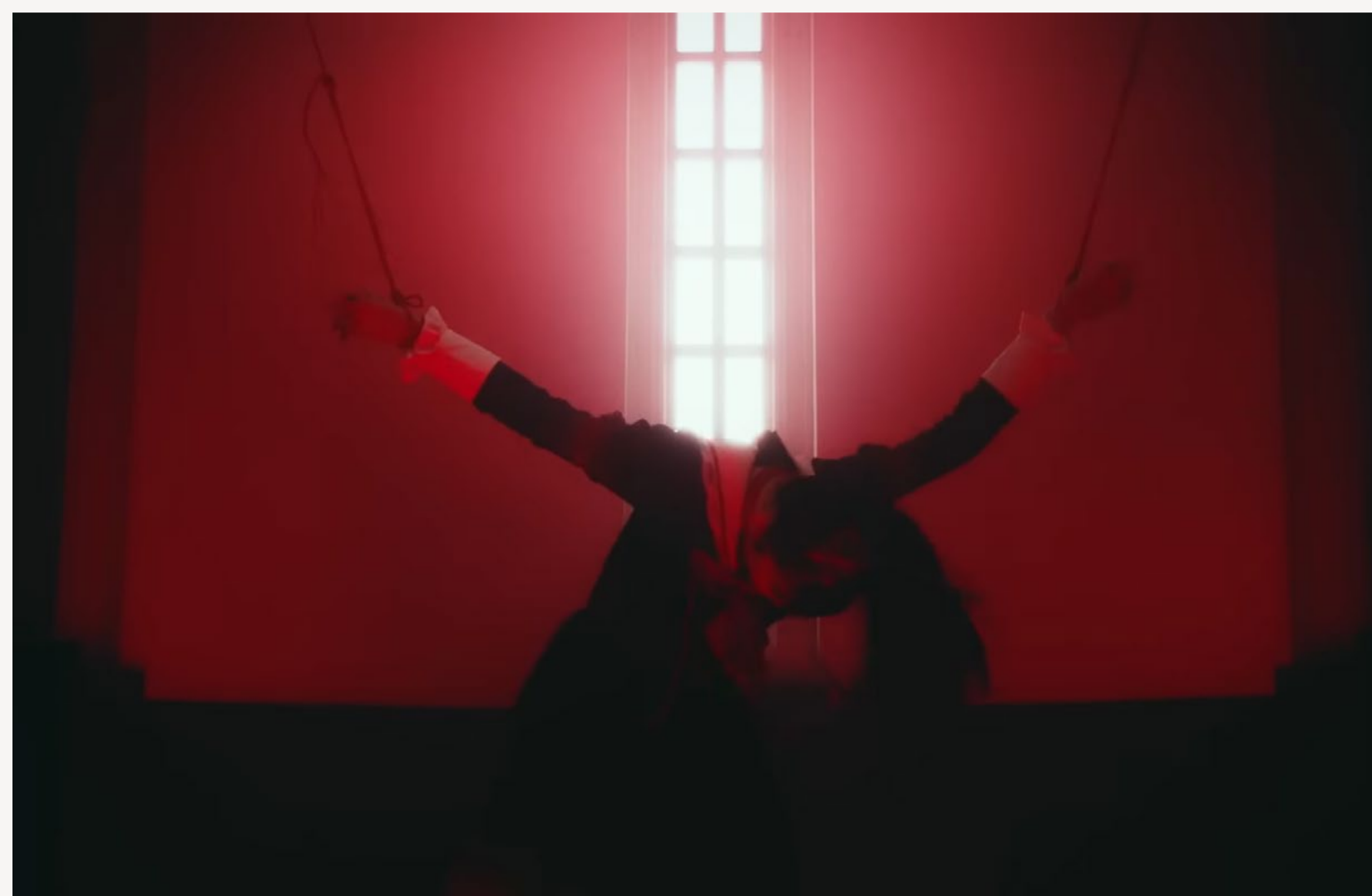
Kuva 17. Veitsi toimii peilinä (Yamaguchi 2024)

Kuva 18. Todellisuutta vääristävä peilikuva (Obayashi 1977)

Kuva 19. VHS-kasettia muistuttava efekti (Suzuki 2024)

Kuva 20. Yksi tyttöahmoista sidottuna ranteistaan punaisilla langoilla (Suzuki 2024)

Kuva 21. Neulattuja perhosia Phantom Siitan musiikkivideossa (Suzuki 2024)

Kuva 22. Chogiseokin valokuvia (Cho 2022)

Raskaiden aiheiden käsittely

Feminiinistä ja kauhun kuvastoa yhdistävät teokset eroavat “valtavirtakauhusta” usein siinä, miten avoimesti graafista sisältöä näytetään, vaikka esimerkiksi naisten kokema väkivalta olisikin aiheena keskiössä. Casali (2013) käsittelee kattavasti myös sitä, miten naiset ovat kauhugenren historiassa olleet väkivallan – ja seksuaalisen väkivallan – uhreja, ja miten graafisesti näitä aiheita on kuvattu.

Avoimen väkivaltainen kuvasto onkin ristiriitaista. Toisaalta sitä voidaan pitää rehellisempänä; tapahtuuhan hirveitä asioita todellisessa elämässä koko ajan. Toisaalta väkivaltainen kuvasto voi mennä omanlaisekseen mäsäilyksi ja sulkea osan yleisöstä ulkopuolelle – jos jonkin kipeän asian käsittely mediassa olisikin kiinnostavaa, esimerkiksi omat traumat asiaan liittyen voivat tehdä tietystä kuvastosta liian raskasta katsottavaa. Myös kevyemmässä kauhussa voidaan liikkua hämärällä alueella siitä, mitä on sopivaa näyttää ja mikä taas nostaa jonkun haavoittuvassa asemassa olevan väärällä tavalla katseen kohteeksi.

Ranskalaisen ohjaajan Lucile Hadžihalilovićin elokuvan *Innocence – Viattomuus* (2004) (myöhemmin *Viattomuus*) tapahtumat sijoittuvat metsän keskellä olevaan, suljettuun sisäoppilaitosmaiseen kouluun, jonne oppilaat saapuvat pieninä lapsina. Viattomuus käsittelee tyttöyttä, kasvamista ja nimenomaan tyttöjen tiettyyn muottiin kasvattamista. Taustalla on myös aavistus siitä, että tähän kaikkeen liittyy väistämättä jonkinlaista hyväksikäyttöä. Elokuva on enemmän psykologinen draama goottilaisen kauhun elementeillä kuin kauhuelokuva. Se puhuu kuitenkin visuaalisesti hyvinkin samaa kieltä kuin moni muu työssä tarkasteltu feminiinisen kauhun teos. Kuvassa 23 näkyvät tyttöhahmon balettipukuun kuuluvat perhosen siivet,

Kuva 23. Balettiasuun kuuluvat perhosen siivet (Hadžihalilović 2004)

elokuvassa esiintyy neulattuja perhosia, ja tyttöjen koulupukuun kuuluvat valkoiset mekot ja hiusnauhat. Lisäksi esimerkkinä kuvissa 24 ja 25 on (luultavimmin aleatorinen) intervisuaalinen rinnastus yhden Chill Kill -albumin valokuvan ja yhden Viattomuuden kohtauksen välillä. Molemmat ovat seepiansävyisiä kohtauksia, joissa hahmo asettuu makaamaan kuvioidulle sohvalle, polvet paljaina.

Kuitenkin, Viattomuus (ja myös aiemmin käsitelty Valerie and Her Week of Wonders) sisältää kuvastoa nuorista tytöistä puolipukeissa, ja vaikka elokuva esittäisi tämän neutraalisti, se asettaa nuoret näyttelijät ikävään asemaan, pahimmillaan vaaraan.

Toki väkivallankin esittämiseen liittyy eettisiä kysymyksiä: mikä on eksploitatiivista, missä kontekstissa asiat esitetään? Toisaalta asiaan vaikuttaa myös se, onko kyseessä realistinen esitys vai kohotettu, fantasian puolelle menevä tapa esittää väkivaltaa, vammoja tai kauhua. Tämä vaikuttaa siihen, kuinka lähelle aihe tulee katsojaa. Eroksi väkivallan ja esimerkiksi seksuaalisen sisällön kuvaamisessa voi kuitenkin esittää sen, että väkivallan esittäminen fiktiossa ei ole väkivaltaa, mutta nuorten näyttelijöiden esittäminen seksuaalisessa valossa vahingoittaa heitä. Asian on nostanut esiin myös esimerkiksi videoesseisti Final Girl Digital videossaan Why Lolita is Impossible to Adapt into Film (2024).

Raskaita aiheita käsittelevää mediaa tehtäessä tulee olla tietoinen, että huolimattomuus voi johtaa siihen, että alkaa toistaa haitallisia tapoja kuvata tyttöjä. Kevyemmät kauhuelementit voivat kuitenkin olla tehokas tapa käsitellä rankkojakin aiheita; viestin saa perille myös visuaalisilla viittauksilla ja kevyellä kauhulla.

Kuva 24. Skannaus Red Velvetin Chill Kill -valokuva-albumista (Cho 2023)

Kuva 25. Kuvakaappaus elokuvasta Innocence – Viattomuus (Hadžihalilović 2004)

Hyvä esimerkki tästä on vähemmän tunnetun korealaisen idoliryhmän Nature musiikkivideo Girls (2020). Video yhdistelee nuoruuteen, feminiinisyyteen ja viattomuuteen liitettyjä elementtejä, kuten pehmonalleja ja valkoisia mekkoja, pelottavien elementtien kanssa. Lavastetussa huoneessa roikkuu saksia, nallet on raadeltu, videossa on paljon teräviä esineitä ja viittauksia väkivaltaan (Kuvat 26, 27 ja 28). Tyttöjen välillä on sekä julmuutta että hellyyttä – jonka voi lukea joko platonisena tai romanttisena, mutta kuitenkin kipuilevana. Videosta voi lukea hyväksikäytön, epäterveiden ihmissuhteiden ja tukahdutetun, läpi tunkevan raivon teemoja, mutta kauhuelementit poistavat tarvetta tuoda hyväksikäytön hirveyttä esiin seksuaalisella tai tirkistelevällä kuvastolla. Tummahiuksiset, valkomekkoiset tytöt on helppo tulkita viittauksena sekä tyttöyden ”puhtauteen”, että julmuuksia kokeneeseen kummitusnaiseen (wonhon, onryou), joka kostaa kärsimyksensä niille, jotka eivät sitä ole alun perin aiheuttaneet.

4.1 Estetisoitu uhrius

Kauhu tarjoaa siis toimivan tavan käsitellä raskaita asioita. Esteettisten elementtien yhdistäminen uhriuden ja kauhun kuvastoon ei ole yksioikoista. Vaikka tietäisi, että feminiinisyyden kipukohdat ja tyttöyteen liittyvät raskaat kokemukset ovat vaikeita aiheita, uhrin asemaa sinällään saatetaan pitää traagisen romanttisena. Nainen, nuori nainen ja tarkemmin neitsyt uhrina tai uhrilahjana on myös vanha arkkityyppi, joten sen esiintyminen tarinoissa ei ole yllättävää (Harrington 2014, 70).

Teoksen ei edes tarvitse esittää uhriutta ihannoitavana asiana narratiivin kautta, että katsoja voi lukea uhrin asemasta jotain tavoiteltavaa. Vaikka teoksen tekijä tai katsoja tiedostaisikin, että uhrius ei sinällään ole tavoiteltava asia

Kuva 26. Huoneessa roikkuu saksia (Rigendfilm 2020)

Kuva 27. Verinen pehmonalle (Rigendfilm 2020)

Kuva 28. Neula ja silmä (Rigendfilm 2020)

tai aktiivisesti romantisoisi sitä, visuaalisesti miellyttävien asioiden liittämisen negatiivisiin asioihin kuitenkin estetisoi niitä. Visuaalisessa mediassa voitaisiinkin puhua *estetisoidusta uhriudesta*. Termi on kehitetty tämän työn aikana tehtyjen huomioiden pohjalta kuvaamaan lopulta melko yleistä ilmiötä. Samaan tapaan kuin intervisuaalisuus intertekstuaalisuuden sijaan on tarkempi termi nimenomaan kuvien välisistä viittauksista puhuessa, estetiointi esimerkiksi romantisoinnin sijaan on tarkempi kuvaus tässä tilanteessa.

Estetisoitu uhrius ilmenee esteettistä uhrin asemaan liittyvää kuvastoa tuottamalla ja toistamalla. Esimerkkejä tästä ovat kristinuskoon liittyvä uhrauksen kuvasto, tiedottomat valkomekkoiset tytöt useammassakin käsittelemässänäni teoksessa, tyttöhahmoihin rinnastuvat neulatut perhoset Phantom Siitan musiikkivideossa ja elokuvassa Viattomuus.

Uhriuden romantisoimista ja estetisointia tapahtuu sekä ulkopuolelta että uhriin samaistuvalla taholla, ja ilmiö on olemassa paljon laajemminkin kuin vain kauhugenren sisällä. Hyvä esimerkki tästä on Lolita-kirjan ja sen adaptaatioiden ympärille rakentunut internet-alakulttuuri.

Tyttömäisen ja brutaalin kuvaston yhdistämisestä on kirjoittanut Sarah Kathryn Cleaver Lolita-esseessään (2014). Essee käsittelee mikroblogin alustaa Tumblr:ssa Vladimir Nabokovin teokseen keskittyvää kulttuuria, nimenomaan nuorten tyttöjen keskuudessa. Hän kritisoi alakulttuuria sen obsessiosta nuoruuteen ja tyttöyteen, tarkemmin hoikkaan, valkoihaiseen tyttöyteen. Lolitan ympärille rakentuneeseen internetkulttuuriin on liittynyt myös riskialtista käytöstä, uhrin aseman kohottamista, estetisoinnista ja omalla tavallaan romantisoimista, mutta myös uhrin asemaan laitettuun tyttöön samaistumista ja tyttömäisen mutta seksuaalisoidun kuvaston takaisin itselle

ottamista (Russell 2021). Verrattuna esimerkiksi Lolitan/Doloresin hahmoa seksualisoiviin kirjankansiin (Bertram & Leving 2013) ja kyseenalaisiin adaptaatioihin, nettikulttuurissa feminiiniseen, nuorekkaaseen estetiikkaan liitetään yleensä myös jollain tavalla häiritsevää kuvastoa, jos ei suoraan kauhua. Myös Cleaver (2014) kirjoittaa näin: "It's this juxtaposition of the cute and girlish with the violent that expresses the core theme of Lolita better than any blonde teen sucking a lollypop on numerous book jackets ever can."

Vaikka aiheesta ei suoraan löydy paljoa tutkimusta (ks. kuitenkin Davis 2017), estetiikan ja fiktion tasolla näyttää selvältä, että tyttöyden kipukohdat ja feminiinisen estetiikan linkit häiritsevään kuvastoon ovat tärkeitä ja useissa eri paikoissa esiin nousevia teemoja.

Yleensä estetisoitu uhrius esittää naishahmoja: nuoret tytöt ja naishahmot ja myös kauniit kuolleet naiset ovat usein tunkeilevan katseen kohteena elokuvissa. Estetisoitu uhrius näyttäytyy sinällään hyvin feminiinisenä konseptina. Tätä konseptia on mielenkiintoista tarkastella myös toisesta näkökulmasta. Voiko teos olla feminiinistä kauhua ilman naispäähenkilöä?

4.2 Analyysin yhteenveto

Opinnäytetyössä tarkastelluista kauhua ja feminiinistä estetiikkaa yhdistelevistä teoksista muodostuu yllättävänkin yhtenäinen kategoria: jollain tavalla sievää ja häiritsevää yhdistelevä visuaalinen paradigma. Teoksissa feminiinisyys on keskiössä, eikä jää vain pintapuolisen visuaaliseksi ulottuvuudeksi – sen sijaan visuaalisuuden voi nähdä tukevan raskaidenkin teemojen käsittelyä. Feminiininen kauhu kuvaa kasvamisen kuohuja, kaltoin kohdelluksi tulemistä ja toisaalta tyttöjen aggressiota, ja visualisoi sitä sekä pelottavalla että feminiinisellä kuvastolla. Vaikka uhrin asemaa saatetaan estetisoida, feminiininen kauhu ei pelkistä feminiinisiä hahmoja uhreiksi. Esimerkkejä on sekä kylmän karismaattisista antagonisteista, että uhrin asemassa olevista hahmoista. Esimerkeistä voi löytää mielenkiintoisia tapoja kuvata molempia asetelmia, jotka poikkeavat ns. valtavirtakauhusta.

Yhteisiä, toistuvia visuaalisia motiiveja ovat esimerkiksi perhoset, rusetit ja nauhat, valkoiset mekot, peilit ja kukat, ja niiden vastaparina terävät esineet kuten neulat tai sakset. Tunnelma on usein surumielinen tai häiritsevä, enemmän kuin suoraan pelottava. Esimerkeistä muodostuu omanlaisensa herkkä visuaalinen maailma, josta pystyy lukemaan sekä obligatorista että aleatorista intervisuaalisuutta.

5 Kuvitusproduktio

5.1 Tekniikan ja formaatin valinta

Loppuproduktio on kolmen kuvituksen sarja, jonka toteutin lyijykynää ja digitaalista piirtämistä yhdistämällä. Piirtäminen on minulle luontevin tapa visualisoida asioita. Kun pääasiana on nimenomaan aiheen tutkiminen, jo tuntemani tekotavan valinta on järkevää, ja toisaalta saan siihen kiinnostavasta aiheesta uutta sisältöä. Lyijykynän ja digitaalisen kuvittamisen yhdistelmä on minulle tuttu, ja saan siten hyödynnettyä sekä käsin piirtämisen herkkyyttä ja rouheutta että digitaalisen piirtämisen joustavuutta. Digitaalisena työvälineinäni ovat Applen iPad Air 5 ja Procreate-piirrosohjelma. Kuvitus on myös käytännöllinen tapa tuottaa kuvaa, sillä työryhmää ei tarvita, ja kustannukset ovat matalat. Loppuproduktio on tarkoitus tulostaa 70x100 cm julisteiksi, mutta tämän työn puitteissa itse kuvan tuottaminen on pääasia. Kolme kuvaa on määrä, jossa on tilaa tutkia teemaa useasta eri näkökulmasta, mutta joka on realistista toteuttaa opinnäytetyön puitteissa.

5.2 Taustatyö kuvitukseen

Lähdin liikkeelle teoriaosuuden yhteenvedoon koottujen keskeisten teemojen pohtimisesta. Olin pureutunut aiheeseen niin laajasti, että sekä teemoja että visuaalista maailmaa oli haasteellista rajata ja karsia.

Vaikka lopullinen produktio on kolmen kuvituksen sarja, ajatustyön tueksi tein myös ajatuksenvirtamaista sarjakuvaa aiheesta (Kuva 32, sivu 31). Siinä pohdin, mitkä ovat feminiinisen estetiikan ja kauhuelementtien yhdistelmässä minulle kiinnostavimpia asioita, ja mistä viehtymys brutaalin ja sievän yhdistelmään ylipäättään kumpuaa. Kokeilu helpotti tekemistä ja vapautti testailemaan ideoita. Halusin todella uppoutua aiheeseen, enkä vain mekaanisesti suorittaa kuvituksia. Pystyin myös tarkentamaan minua kiinnostavia teemoja kuvitukseen. Poimin jatkettaviksi aiheiksi katseen kohteena oleminen, tukahdutetun aggression, ja haurauden tai uhrin aseman ihannoinnin.

Kuva 32. Yksi aukeama sarjakuvasta

Kuva 33. Luonnoskirjan aukeama (sana_ssn 2022)

Taustatyönä keräsin myös minua inspiroivia kuvituksia kokoon. Tyylin puolesta minua inspiroi nimimerkillä sana_ssn kulkeva taiteilija instagramissa. Töissä (Kuva 33) on sekä herkkiä että groteskeja elementtejä, ja yleisvaikutelma on jollain tavalla hauras. Luut ja enkelimäiset hahmot ovat toistuvia. Elävän luonnosmainen jälki on todella tehokas tunnelman välittämisessä.

Jessica Cioffi eli nimimerkiltään Loputyn on italialainen kuvittaja ja sarjakuvataiteilija, jonka töissä toistuu hyperfeminiininen estetiikka yhdistettynä

häiritseviin elementteihin. Loputynin työt ovat jo pitkään toimineet minulle inspiraation lähteenä, esimerkkinä kuva 34 (sivu 32).

Kauhun elementtien piirtäminen oli yllättävän haastavaa, joten etsin esimerkkejä sitä ajatellen. Hyvänä inspiraationa minulle toimi Kurokawa Inuko, japanilainen taiteilija jonka töissä yhdistyy tiettyä herkkyyttä raakoihin elementteihin. Esimerkiksi kuvassa 35 (sivu 32), jossa on hillity väripaletti ja viitteitä romanttisen mangaan estetiikkaan: kukkia, kehysten

Kuva 34. Indissoluble
(Cioffi 2022)

Kuva 35. Alamaailma, jpn. 黄泉
(Kurokawa 2013)

käyttöä ja näennäisen herkkä kanssakäyminen hahmojen välillä. Toinen hahmoista on kuitenkin kuollut tai haavoittunut. Kauhun tunnelmaa vahvistavat myös kuvassa olevat luut ja veitsi.

5.3 Kuvitusproduktion suunnittelu

Keskeinen tavoitteeni oli tutkia, miten johonkin näennäisesti sievään voi liittyä hyvin helposti myös jotain raakaa tai häiritsevää. Tämä oli keskeinen näkökulma esimerkkiteoksia tarkastellessani, joten se oli luonteva tuoda myös visuaalisen produktion suunnitteluun. Estetisoidun uhriuden kuvasto on kiinnostavaa. Halusin haastaa sitä, mutta myös käyttää hyväksi haavoittuvuuteen liittyviä visuaalisia elementtejä. Tavoittelin omissa kuvissani enemmän Red Velvetin Chill Kill -valokuvakirjan kaltaista hieman jännittänyttä läsnäoloa, joka kuitenkin ottaa tilaa kuvassa. Myös suoraan kameraan katsominen, eli takaisin katsojaan katsominen, oli kiinnostava elementti.

Toinen teema, jolla pystyin tarkentamaan lähestymistapaani, oli esille laittamisen tutkiminen. Sievän, mutta hauraan tai vahingoitetun ihmisen tai asian esille laittaminen ja katsominen on ollut opinnäytetyössä tutkituissa teoksissa keskeinen teema. Toistuva tapa visualisoida tätä on ollut henkilöiden rinnastaminen neulattuihin perhosiin. Esimerkkiteoksista muun muassa Phantom Siitan musiikkivideo ja elokuva Viattomuus käyttävät tätä vertauskuvaa. Perhoset tuntuivat sopivalta elementiltä myös loppuproduktion kuvitusten visuaaliseen maailmaan, sillä niihin liittyy perustavanlaatuinen ristiriita. Perhosia pidetään yleisesti kauniina eläiminä. Ne ovat silti hyönteisiä, eli eläimiä, joihin liittyy usein negatiivisia mielikuvia, vaikka niistä ei olisi edes haittaa ihmiselle. Tämä ristiriita kauneuden ja häiritsevyyden välillä sopi tavoittelemaani tunnelmaan.

Korostan esille nostamista myös kuvitukseen kuuluvilla kehyksillä, joista luonnoksia on kuvassa 36. Sisko Ylimartimon (2012, 82–86) tekstissä kehyksistä kuvituksessa puhutaan porttina toiseen maailmaan, mutta hän nostaa esiin myös, miten kehykset voivat olla vieraannuttamisen ja korostamisen väline. Jälkimmäinen on ensisijainen tarkoitukseni käyttää kehyksiä. Muotokuvamaisella soikion mallilla haluan vielä korostaa vaikutelmaa katseen kohteeksi laittamisesta. Muotokuvamaista kehyslementin käyttöä esiintyy niin Red Velvetin Chill Kill -valokuvakirjassa kuin Valerie and Her Week of Wonders -elokuvassakin.

Valkomekkoinen tyttöahmo oli melko ilmiselvä valinta kuvien keskiöön. Valkoinen mekko voi olla intervisuaalinen viittaus niin uhrin asemaan kuin kostonhaluisen kummituksen rooliinkin, niin kuin opinnäytetyössä tarkastellussa musiikkivideossa Girls. Ensimmäisistä luonnoksista alkaen valkoinen mekko toistui ideoinnissani (Kuva 37).

Rusetit ovat myös elementti, jota päätin toistaa kuvituksissa. Ne ovat hyvin ajaton ja usein hyvin feminiininen asuste. Rusetit toistuvat tyttöahmojen vaatetuksessa niin lolita-muodissa, taikatyttöjen asuissa kuin myös enemmän kauhua sisältävissä teoksissa. Valkoiset, veriset rusetit ja nauhat voivat olla viittaus myös sideharsoon ja haavoihin, ja potentiaalisesti nauhalla voi tehdä jopa väkivaltaa kuristamalla.

Yksi teema, jota olisin vielä halunnut käsitellä, olisi ollut tyttöjen vaikeat ihmissuhteet. Rajausta oli kuitenkin pakko tehdä, ja aiemmin mainitusta, ehkä vielä abstraktimmasta esille laittamisen temasta sain tähän työhön toimivampia ideoita.

Kuva 36. Luonnoskollaasi kehysmäisten elementtien käytöstä.

Kuva 37. Luonnoksia aiheesta

5.4 Lopullisten kuvitusten toteutus

Ensimmäinen kuvitus

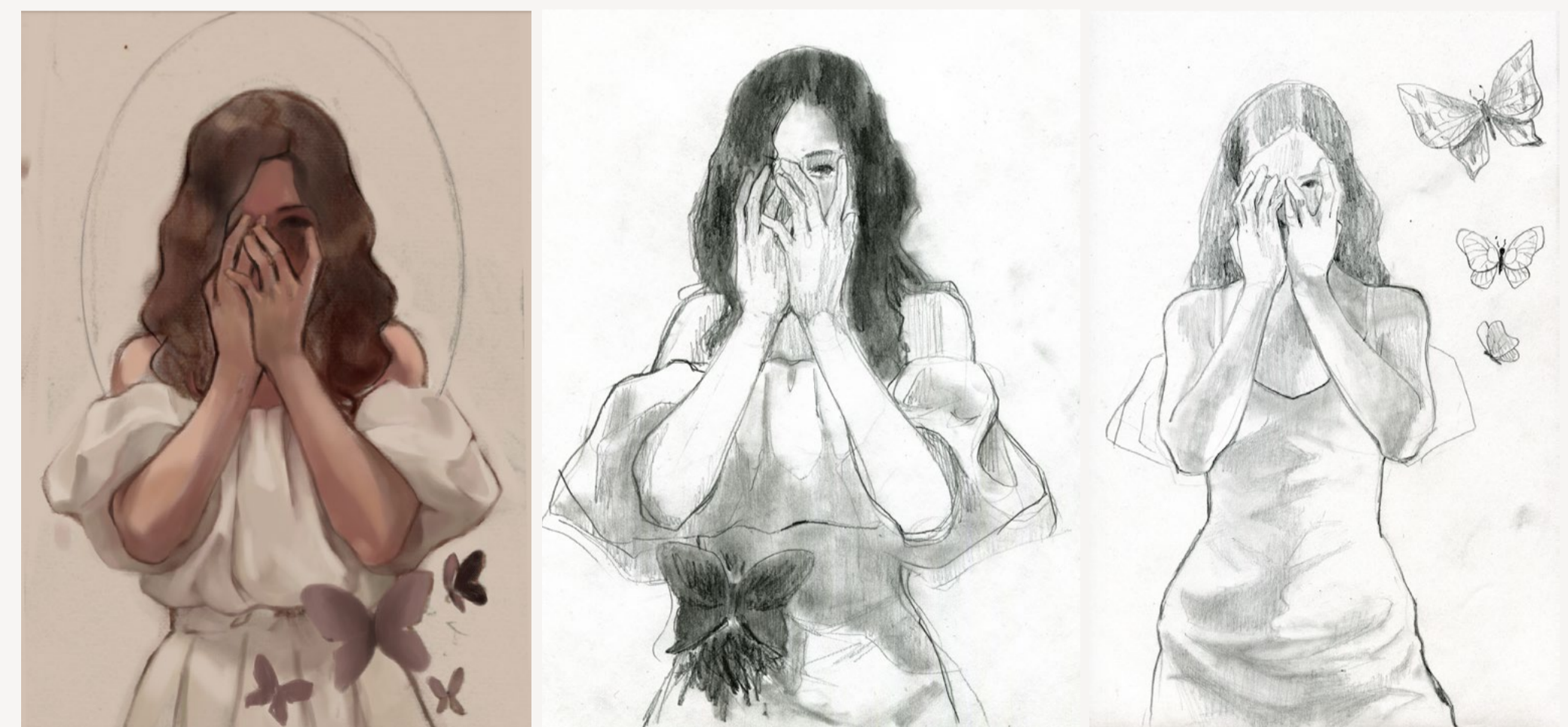
Yhden kuvituksen pääidea on tyttöhahmon kyljessä oleva haava, jonka ympärillä on perhosia. Aiemmin mainittu ajatus perhosissa olevasta ristiriidasta saa näin vielä lisää tehoa. Ajatus haavasta, jossa on hyönteisiä, on yleisesti inhottava, mutta kauniina pidettyjen perhosten käyttäminen kuvassa vinksauttaa ajatusta. Tein ideasta useamman luonnoksen (Kuva 38). Toimivimpana pidin versiota, jossa hahmo katsoo kohti kuvan katsojaa sormiensa läpi. Kun suurin osa kasvoista on peitossa, yhden silmän katse korostuu. Tällainen *takaisin katsominen* on kiinnostava tapa tuoda hahmoja läsnäoleviksi ja aktiivisiksi.

Koitin työstää yhdestä kuvan 38 luonnoksesta ensin valmista kuvaa maalamalla sen päälle, mutta kadotin siinä hakemani hauraan tunnelman täysin. Alkuperäisen luonnoksen lyijykynäviiva ei myöskään ollut tarpeeksi tarkkaa käytettäväksi sellaisenaan, joten päädyin tekemään vielä useampia versioita lopullista kuvaa varten (Kuva 39).

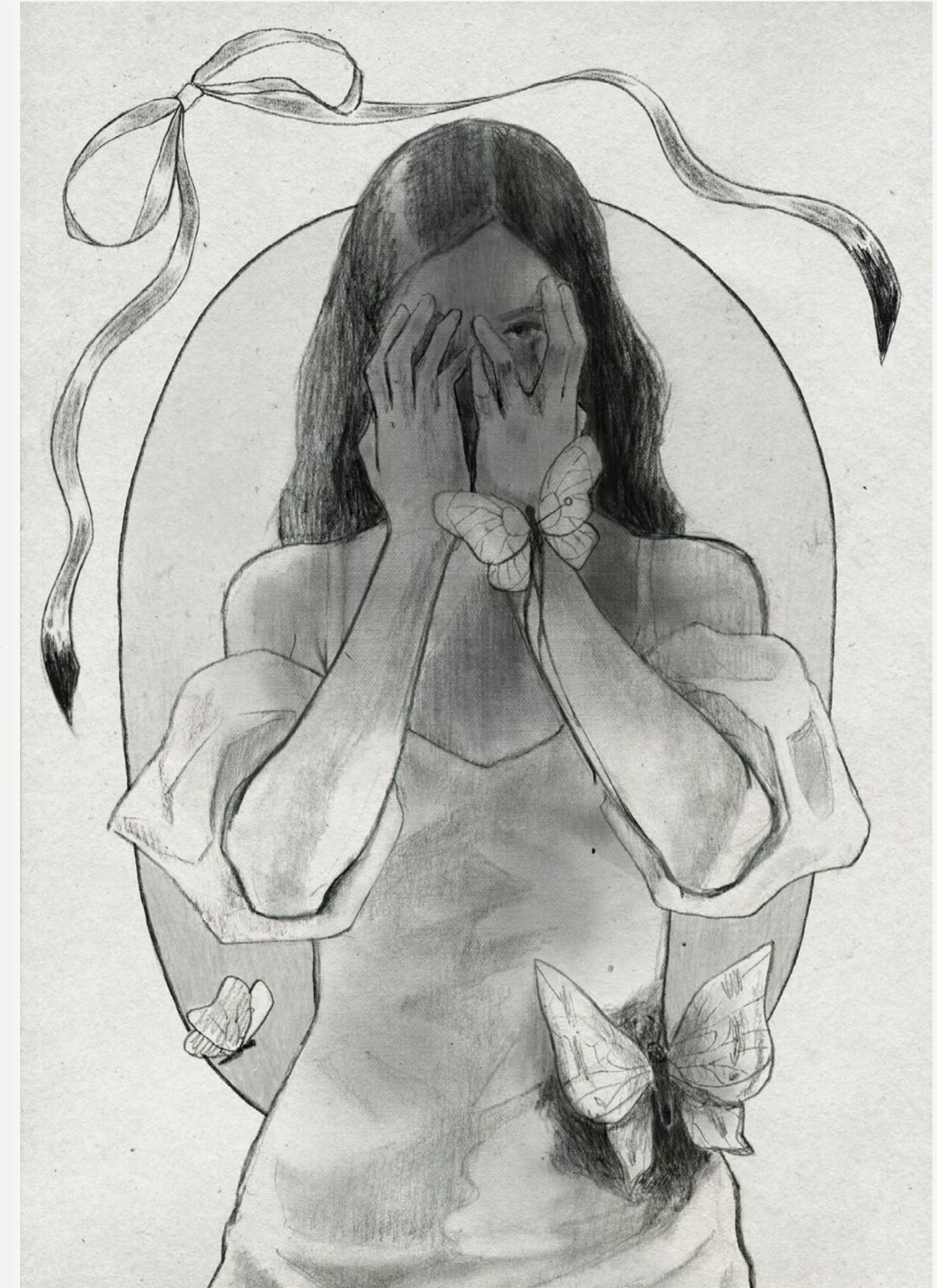
Maalatun luonnoksesta otin jatkoon kuitenkin idean siitä, että tyttöhahmo on kehysten edessä. Se rikkoo kehysten taakse katsottavaksi laittamisen kaavaa, mutta on myös hienovarainen viittaus television ruudusta poistuvaan kummitustyttöön kuten elokuvassa Ring. Tarkoitus oli välttää eksploriivisuutta, mutta tuoda kuitenkin särmää kuvaan alhaalta tulevalla valolla sekä verellä hahmon haavoissa ja rusetin päissä (Kuva 40, sivu 35). Kuvamaailma rakentuu tietoisesti sievistä ja toisaalta häiritsevistä elementeistä.

Kuva 38. Luonnosversioita

Kuva 39. Variaatioita lopulliseen luonnokseen.

Kuva 40. Kuvituksen työstövaiheita.

Toinen kuvitus

Toisessa kuvituksessa lähdin tavoittelemaan hahmossa pinnan alla piilevää aggressiota tai syyttävää katsetta – kuitenkin jollain tavalla tutkimaan kylmää karismaa. Luonnoksen (Kuva 41) päähuomio on nuorena naishahmossa, jonka asento on jännittynyt. Jännittyneisyyden voi tulkita joko vetäytyväksi tai toimintaan valmistautuvaksi. Halusin, että hahmon katsekontakti katsojaan olisi vielä intensiivisempi kuin ensimmäisessä kuvassa.

Tämän kuvituksen työstäminen oli paljon ensimmäistä suoraviivaisempaa. Paljaat olkapäät ja yömekkomainen asu jättävät hahmon näennäisesti haavoittuvaiseksi, mutta tarkoituksena oli tehdä hahmosta hienoisesti uhkaava. Ylipäänsä tällaisen uhrin ja uhkaavan olemuksen väli- maastolla pelaaminen on feminiinisen kauhun keskiössä, ja halusin pureutua siihen kuvituksissakin. Taustalle luonnostelin huoneen, josta erottuu summittaisilla viivoilla muutama huonekalu, tärkeimpinä peili, sermi ja maljakossa olevat kukat. Sermissä olevat perhoskuviot sitovat kuvaa samaan kokonaisuuteen ensimmäisen kuvan kanssa. Lisäsin tähän kuvaan ensimmäistä kuvaa laajemmin harmaasävyjä, ja pyrin hämyiseen vaikutelmaan. Pyrin myös työstämään hahmon katsetta terävämmäksi ja selkeästi kuvan kiintopisteeksi.

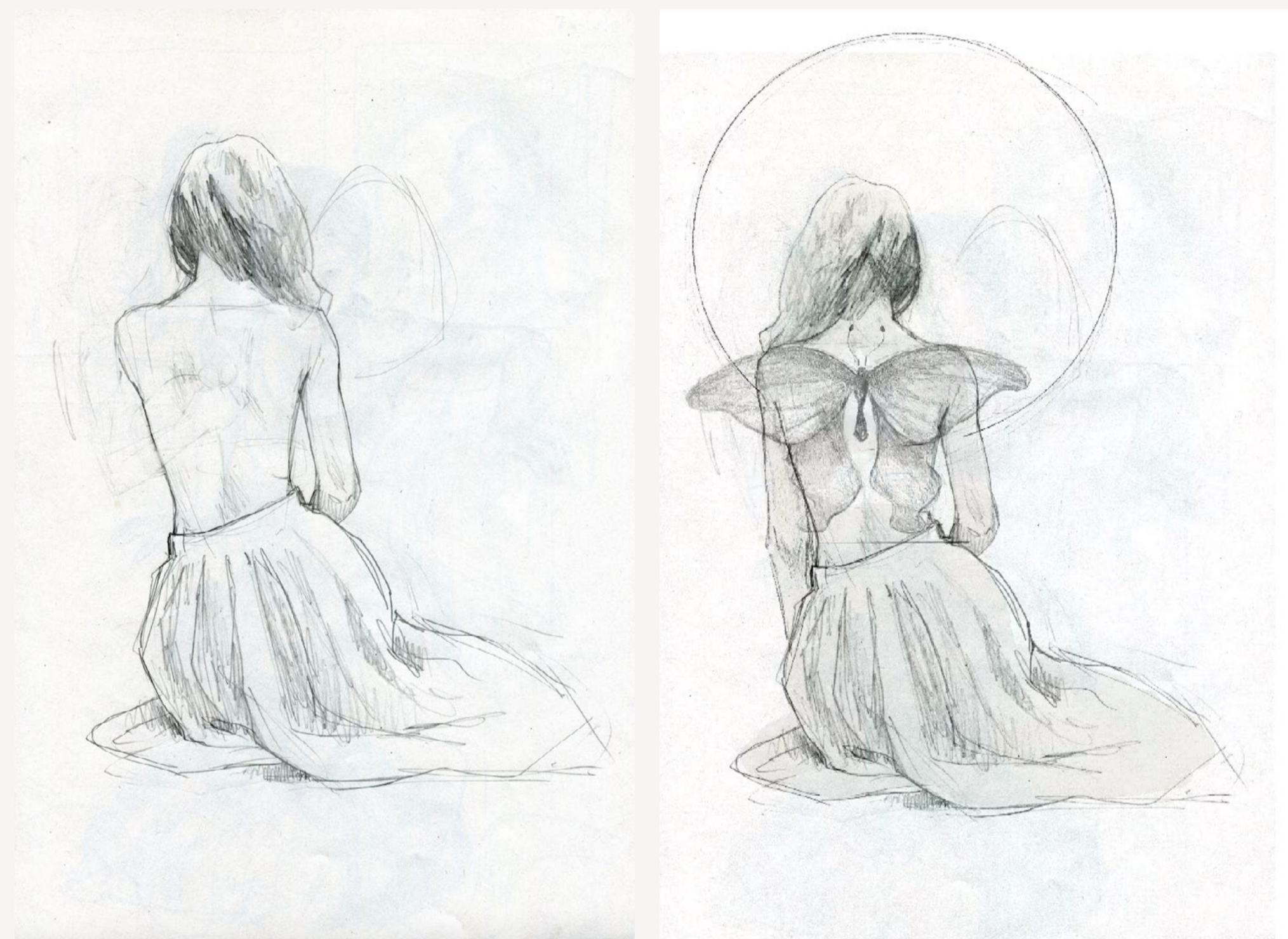
Kuva 41. Kuvituksen työvaiheita.

Kolmas kuvitus

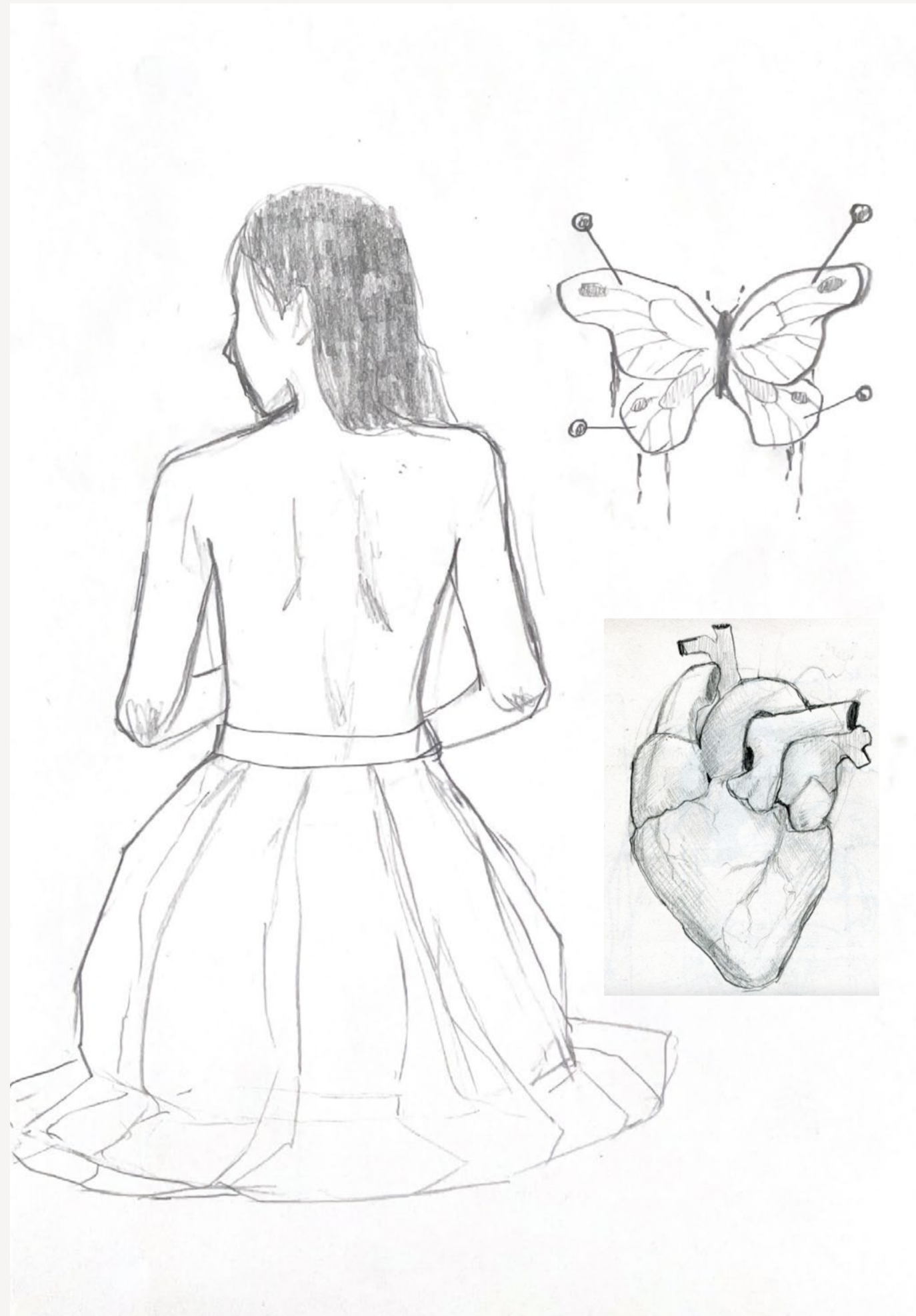
Kolmanteen kuvaan lähdin hahmottelemaan katsojaan selin olevaa hahmoa (Kuva 42). Hahmon paljaalla selällä pyrin haavoittuaiseen vaikutelmaan. Kokeilin ensin hahmon olkapäälle tai selkään perhosta. Vaikka kuvasta tuli silloin haavoittuvainen vaikutelma, ja pidin luonnoksen viivoista, kuvasta puuttui jännite.

Toisen luonnoksen (Kuva 43, sivu 38) hienoinen sivulle katsova pään asento tekee hahmosta kiinnostavamman – ajattelin, että tällöin nuoren naisen voi tulkita olevan tietoinen katsojasta. Lisäksi neulojen ja veren lisääminen antoi kuvalle kaipaamaani särmää. Perhosta ei ole lävistetty oikealla tavalla keskivartalosta, vaan siivistä, niin kuin Chogiseokin valokuvassa luvussa 4. Siipien läpi neulaaminen näyttää brutaalimmalta, ja neulat myös erottuvat paremmin kuin perhosen keskeltä pistettynä.

Taustalle piirsin lasin taakse laitettuja perhosia sekä seinän julisteeseen suhteellisen realistisen sydämen. Sydän, samalla tavalla kuin perhonen, pelaa visuaalisena elementtinä ällöttävän ja sievän välimaastolla. Sydän esiintyy yleensä hyvin tyylliteltynä symbolina, joka viittaa rakkauteen. Oikea sydän kuitenkin kuuluu sisäelimiin, joiden näkemistä pidetään yleensä ällöttävänä. Niin kuin luvussa 3.2 abjektin käsitteen yhteydessä käsiteltiin, ruumiin sisälle kuuluvat asiat, sisäelinten lisäksi esimerkiksi veri, herättävät katsojassa usein inhoreaktion. Symbolisydän toistuu kuitenkin paljon hyperfeminiinisessä estetiikassa, kuten luvussa 3.1 käsitellyn lolita-muodin asusteissa. Siinä yhteydessä symboli näyttäytyy söpönä ja harmittomana. Siihen, mitä pidetään sievänä, ja mitä inhottavana, liittyy selkeitä ristiriitoja. Näitä ristiriitoja tietoisesti käyttämällä pystyy rakentamaan mielenkiintoista kuvastoa.

Kuva 42. Ensimmäinen luonnoksen työvaiheita

Kuva 43. Toisen luonnoksen työvaiheita

Valmiit kuvitukset

Tein kuvituksiin vielä säätöjä, että ne toimisivat paremmin rinnakkain esitettynä (Kuvat 44–46, sivu 40). Tein kuvitukset A2-kokoon, mutta ne on tarkoitettu skaalata 70x100 cm kokoon printtiä varten. Kuvasuhde on eri, mutta kehuselementti kuvitusten reunoilla käyttö tekee eri kokojen valmistelusta helpompaa, ja minun on mahdollista tehdä kuvituksista myöhemmin myös A-sarjan kokoisia printtejä. Päätin kuvitussarjan nimeksi yksinkertaisesti Perhoset (1, 2 ja 3).

Työssä on käytetty feminististä näkökulmaa ja tarkasteltu feminiinisten hahmojen asemointia. On siis luontevaa pohtia, miten tutkimani estetiikka ja tekemäni kuva vertautuu feministiseen kuvaperinteeseen.

Liz Mcquiston kuvailee kirjassaan *Suffragettes to She-Devils* (1997, 12–14), millaista feministinen kuvasto on perinteisesti ollut, suffrageteista ja myöhemmin 1960–1970 -lukujen naisten vapautusliikkeestä lähtien. Feministisiin grafiikoihin ei ole juuri kuulunut perinteisen feminiinistä, herkkää ja rauhoittavaa estetiikkaa. Sen sijaan on pyritty taistelun hengessä shokeeraavuuteen. Omissa töissäni pyrin herkkyyteen; mutta rauhoittavuuteen en niinkään. Toisaalta Alison Piepmeierin *Girl Zines* -kirjassa (2009, 37; 46–48) käsitellään myös sitä, miten joissain 1990-luvun feministisissä zineissä asiaan on kuulunut myös feminiinisyydellä ja tyttömäisyydellä leikittely.

Tutkin feminiinistä estetiikkaa asiana, joka ei määritä tyttöyttä tai naiseutta, mutta on mielenkiintoinen siihen liittyvien merkitysten takia. Osaltaan olen tarkastellut myös sitä, miten korostetun feminiinistä kuvastoa voi tulkita uudella tavalla kauhun elementtien kautta. Koen, että tämä näkökulma antaa paljon tarpeellista feminiinisyyden käsittelyyn.

Kuva 44. 1

Kuva 45. 2

Kuva 46. 3

6 Yhteenveto

Työn tarkoitus oli tutkia feminiinisen estetiikan ja kauhuelementtien yhdistelmää visuaalisessa mediassa, pohtia yhdistelmän keskeisiä teemoja ja visualisoida niitä kuvitusproduktiossa. Tarkoitus oli myös avata sitä, että korostetun feminiininen visuaalisuus ja kauhu eivät lopulta ole kovin yllättävä yhdistelmä, vaan oma alalajinsa. Tutkimuskysymys oli: Mitä feminiinisen estetiikan ja kauhuelementtien yhdistelmällä voidaan viestiä visuaalisessa mediassa?

Tarkastelluista esimerkkiteoksista löytyi sekä intervisuaalisuutta että yhte-neväisiä teemoja. Tutkielman aikana avautui, että kauhun elementtejä ja feminiinistä estetiikkaa yhdistelemällä pääsee lähelle feminiinisuuden kipukohtia, ilman että kuitenkaan torjuu tai väheksyy feminiinisyttä. Näitä kipukohtia ovat muun muassa vaikeat ihmissuhteet, kaltoinkohtelun kokeminen, katseen kohteena oleminen, kasvamisen vaikeus ja uhrin aseman ihannointi. Vastapainona esillä ovat myös feminiininen aggressio, kosto ja takaisin katsominen.

Vaikka feminiininen kauhu ei ole vakiintunut käsite, koen termin opinnäytetyön jälkeen entistä käyttökelpoisemmaksi. Korostettu feminiinisyys ja kauhu toimivat hyvin toisiaan vahvistavana yhdistelmänä, ja kategoriaan meneviä teoksia on jo runsaasti.

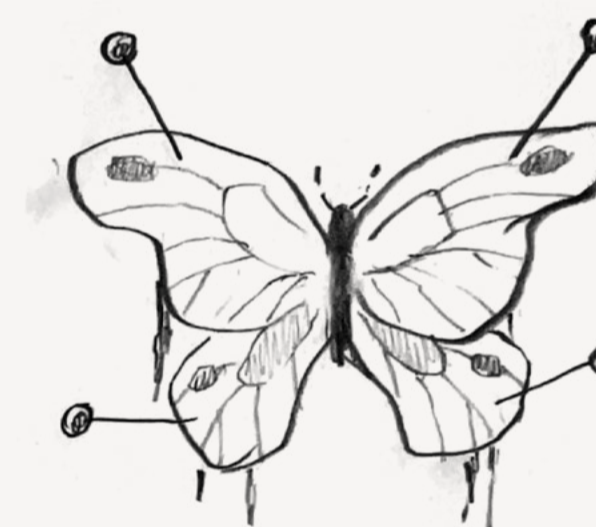
Luvussa 2.3.2 nostettiin esiin kysymys siitä, millaisia samaistumisen kohteita feminiinisen estetiikan ja kauhun yhdistelmä tarjoaa katsojalle. Tämä on aihe, jota olisi kiinnostava lähteä tutkimaan tarkemminkin. Tämän työn puitteissa sain kuitenkin viitteitä siitä, että feminiininen kauhu voi hyvinkin tarjota hyvää samaistumispintaa feminiinisyteen liittyviin kokemuksiin, joskin tietyin rajoittein. Esimerkiksi vähemmän hyperfeminiiniset naiset jäävät ulkopuolelle suuresta osaa tutkimiani teoksia, ja aiheen rajauksen takia eri feminiinisuuden muotojen tarkastelu ei kuulunut opinnäytetyöhön.

Mahdollisesti ongelmallinen, tai ainakin kriittisyyttä vaativa teema feminiinisen estetiikan ja kauhuelementtien yhdistelmässä on uhrin aseman ihannointi. Usein uhrius esitetään hyvin esteettisessä, jos ei muuten romantisoidussa

valossa. Jo pelkästään estetisointi voi herättää positiivisia mielikuvaa uhriudesta; ja tätä ilmiötä kuvaamaan kehitin termin estetisoitu uhrius. Kuvan tekijänä ja median kuluttajana on hyvä olla tietoinen mahdollisista kliseistä ja voima-asetelmista, joita tähän kuvastoon liittyy: esitetäänkö feminiiniset hahmot liian usein vain uhreina? Toisaalta, jääkö uhrin asema liian helposti pelkästään feminiinisten hahmojen kategoriaksi?

Feminiininen kauhu tarjoaa kuitenkin hyviä työkaluja feminiinisyteen liittyvien kokemusten käsittelyyn, ja nostaa nuoria tyttöjä tai naisia toimijoiksi, keskiöön. Tutkituista teoksista löytyi myös kiinnostavia tapoja kuvata uhkaavia nuoria naisia kylmän karismaattisina hahmoina, ja toisaalta ulottaa kauniin uhrin asemaa myös muille kuin nuorille naisille. Uhriuden käsittely ei myöskään ole väistämättä negatiivinen asia, ja kauhun elementit antavat siihen kiinnostavan näkökulman. Raskaammatkin aiheet ansaitsevat tulla käsitellyiksi.

Kuvitusproduktion toteutus oli melko haastavaa, ja olin kriittinen omia ideoitani kohtaan. Tämän takia production tekeminen oli hidasta. Sarjakuvan tekeminen pelkkänä harjoitustyönä oli myös paljon työtä, mutta sain prosessista paljon irti. Lopulliset kuvitukset menevät vähemmän kauhun puolelle kuin olin alun perin ajatellut, mutta mielestäni kuvat istuvat feminiinisen kauhun estetiikkaan, ja niissä on tasapaino herkkyyden ja uhkaavuuden välillä. Perhosten symboliikkaan olisin voinut perehtyä tarkemminkin, mutta neulatut perhoset kiteyttävät jotain hyvin olennaista feminiinisestä kauhusta; kyseessä on jonkin pelottavan, sievän ja vahingoitetun yhdistelmä. Teoriaosuus myös todella toimi hyvänä tukena kuvallisen puolen tekemisessä, ja keräämästäni tiedosta on varmasti apua minulle kuvan tekijänä myös tulevaisuudessa. Haluan työskennellä aiheen parissa jatkossakin.

Lähteet

Painetut lähteet

Bloom, C. 2012. Horror Fiction: In Search of a Definition. Teoksessa Punter, D. (toim.) *A New Companion to the Gothic*. Chichester, Iso-Britannia: John Wiley & Sons, Ltd. 211–223.

Bertram, J., & Leving, Y. 2013. Colorful misunderstandings, graphic misinterpretations. Teoksessa J. Bertram & Y. Leving (toim.) *Lolita the story of a cover girl: Vladimir Nabokov's novel in art and design*. Blue Ash, OH: Print Books. 14-21.

Carroll, Noel. 1990. *The Philosophy of Horror: Or, Paradoxes of the Heart*. New York: Routledge.

Casali, J. 2013. *Terrors of Girlhood*. Rhode Island College.

Choi, J. 2009. A Cinema of Girlhood: Sonyeo Sensibility and the Decorative Impulse in the Korean Horror Cinema. Teoksessa Choi, J., & Wada-Marciano, M. (toim.). *Horror to the Extreme: Changing Boundaries in Asian Cinema*. Hong Kong: Hong Kong University Press.

Cuddon, J. A. Preston, C. (toim.) 1999. *The Penguin dictionary of literary terms and literary theory*. 4. uudistettu painos. London: Penguin.

King, S. 1981. *Stephen King's Danse macabre*. New York: Everest House. 36.

Koivunen, A. 2006. Queer-feministinen katse elokuvaan. Teoksessa Anna Mäkelä, Liina Puustinen & Iris Ruoho (toim.) *Sukupuolishow. Johdatus feministiseen mediatutkimukseen*. Helsinki: Gaudeamus, 80-106.

Kristeva, J. 1967. Bakhtine, le mot, le dialogue et le roman. *Critique : Studies in Contemporary Fiction*. 23 (239).

Kristeva, J. 1982. *Powers of Horror: An Essay on Abjection*. New York: Columbia University Press.

Lee, H. 2013. Family, death and the wonhon. Teoksessa Peirse, A. & Martin, D. *Korean horror cinema*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Lowenstein, A. 2015. Feminine Horror: The Embodied Surrealism of *In My Skin*. Teoksessa Grant, B. K. (toim.) *The Dread of Difference: Gender and the Horror Film*. Second Edition. Austin: University of Texas Press. 470-487.

McRoy, J. 2008. *Nightmare Japan: Contemporary Japanese Horror Cinema*. 1st edition. Vol. 4. 75. Boston: BRILL.

Mcquiston, L. 1997. *Suffragettes to She-Devils: women's liberation and beyond*. London: Phaidon.

Mulvey, L. 1975. Visual Pleasure and Narrative Cinema. *Screen*. Vol. 16 (3), 6–18.

Piepmeyer, A. 2009. *Girl Zines: Making Media, Doing Feminism*. New York: NYU Press.

Russell, K. E. 2021. *Maison Nymphette*. Teoksessa Quigley, J. M. (toim.) *Lolita in the afterlife: on beauty, risk, and reckoning with the most indelible and shocking novel of the twentieth century*. New York: Vintage Books, a division of Penguin Random House LLC. 299-319.

Seppä, A. 2012. Kuvien tulkinta: menetelmäopas kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin tulkitsijalle. Helsinki: Gaudeamus.

Seppänen, J. 2005. Visuaalinen kulttuuri : teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle. Tampere: Vastapaino.

Sugawa-Shimada, A. 2013. Grotesque cuteness of shojo: Representations of goth loli in contemporary Japanese TV anime. Teoksessa Yokota, M & Hu, T. G. (toim.) Japanese Animation: East Asian Perspectives. University Press of Mississippi. 199-222.

Uusitalo, Petteri. 2011. Suuri voima tuo suuren katumuksen. Puella Magi Madoka Magica. Animelehti 4/2011, 30-35.

Vuorinen, J. & Suomalaisen kirjallisuuden seura. 1997. Taideteos merkinä : johdatus semioottiseen taidekäsitkseen. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Ylimartimo, S. 2012. Kuviteltua - kuvitettua : pohdintoja fantasian ja muun fiktion kuvittamisesta. Rovaniemi: Lapland University Press.

Sähköiset lähteet

Carriger, M. L. 2019. "Maiden's Armor": Global Gothic Lolita Fashion Communities and Technologies of Girly Counteridentity. Theatre survey. 60 (1), 122–146. Viitattu: 18.3.2025. Saatavissa: <https://www.cambridge.org/core/journals/theatre-survey/article/maidens-armor-global-gothic-lolita-fashion-communities-and-technologies-of-girly-counteridentity/9F487327A01D1B-6011D65526C8DBD535>

Cleaver, S.K. 2014. Essay: Lolita. Viitattu 5.3.2025. Saatavissa: https://www.showstudio.com/projects/girly/essay_lolita

Davis, R. E. 2017. "Tell me you own me, gimme them coins": postfeminist fascination with Lolita, Lana Del Rey, and sugar culture on Tumblr. Honors Theses. Chattanooga: University of Tennessee. Viitattu 22.3.2025. Saatavissa: <https://scholar.utc.edu/honors-theses/94>

Harrington, E. J. 2014. Gynaehorror: Women, theory and horror film. University of Canterbury. Viitattu 24.3.2025. Saatavissa: <http://dx.doi.org/10.26021/3972>

Erkko, R. (2024) Kauhun sateenkaareva historia. Viitattu 10.10. 2024. Saatavissa: <https://kiiltomato.net/kauhun-sateenkaareva-historia/>

Final Girl Digital. 2023. The Horror of Girlhood | Explored Through Valerie and her Week of Wonders. Youtube-video. Viitattu 3.2.2025. Saatavissa: https://www.youtube.com/watch?v=aLle_Xt2G1E

Final Girl Digital. 2024. Why Lolita is Impossible to Adapt into Film. Youtube-video. Viitattu 25.3.2025. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=4Qw1d7aKZOo&t=1012s>

Kelosaari, A. 2024. Upea, paha Scar. Artikkel. YLE. Viitattu 10.10. 2024. Saatavissa: <https://yle.fi/a/74-20084206>

Nummenmaa, L. 2021. Psychology and neurobiology of horror movies. 12-13. Viitattu 17.3.2025. Saatavissa: https://emotion.utu.fi/wp-content/uploads/2021/03/Rapport_PsychologyOffHorror.pdf

Saito, K. 2014. Magic, Shōjo, and Metamorphosis: Magical Girl Anime and the Challenges of Changing Gender Identities in Japanese Society. The Journal of Asian studies. 73 (1), 143–164. Viitattu 23.4.2025. Saatavissa DOI <https://doi.org/10.1017/S0021911813001708>

Zayd, Y. 2020. A Monstress Comes of Age: Horror & Girlhood. Youtube-video. Viitattu 3.4.2025. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=TkUbP2KVVl8&t=33s>

Kuvalähteet

- Kuva 1.** Kim, M. (Ohjaaja). 2023. Kuvakaappaus Red Velvetin Chill Kill -trailerivideosta. Youtube-video. SM Entertainment. Viitattu 10.9.2024. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=59qHkplM484&pp=0gcJCdgAo7VqN5tD>
- Kuva 2.** Baby the Stars Shine Bright. 2024. Kuvakaappaus internetsivulta. Viitattu 23.3.2025 Saatavissa: https://www.babyssb.co.jp/series/20240719_baby_classical/
- Kuva 3.** CLAMP. 2001. Kuvituskuva mangan Cardcaptor Sakura nimikkohahmosta. Teoksessa Cardcaptor Sakura Memorial Book (カードキャプターさくらメモリアルブック) KODANSHA. 31.
- Kuva 4.** Shinbo, A. (Ohjaaja) & Miyamoto, Y. (Ohjaaja). 2011. Hirviöitä Madoka Magican noitalabyrenteistä. Puella Magi Madoka Magica. Animaatiosarja. Japani: Aniplex.
- Kuva 5.** Shinbo, A. (Ohjaaja) & Miyamoto, Y. (Ohjaaja). 2013. Kuvakaappaus elokuvasta. Puella Magi Madoka Magica the Movie – Rebellion. (劇場版 魔法少女まどか☆マギカ). Japani: Aniplex.
- Kuva 6.** Shinbo, A. (Ohjaaja) & Miyamoto, Y. (Ohjaaja). 2013. Kuvakaappaus elokuvasta. Puella Magi Madoka Magica the Movie – Rebellion. (劇場版 魔法少女まどか☆マギカ). Elokuva. Japani: Aniplex.
- Kuva 7.** Stepantsev, B. (Ohjaaja). 1973. Kuvakaappaus elokuvasta. Pähkinänsärkijä. (Щелкунчик). Elokuva. Neuvostoliitto: Soyuzmultfilm.
- Kuva 8.** Jireš, J. (Ohjaaja). 1970. Kuvakaappaus elokuvasta. Valerie and Her Week of Wonders. (Valerie a týden divů). Elokuva. Tšekkoslovakia: Ústřední půjčovna filmů.

Kuva 9. Jireš, J. (Ohjaaja). 1970. Kuvakaappaus elokuvasta. Valerie and Her Week of Wonders. (Valerie a týden divů). Elokuva. Tšekkoslovakia: Ústřední půjčovna filmů.

Kuva 10. Jireš, J. (Ohjaaja). 1970. Kuvakaappaus elokuvasta. Valerie and Her Week of Wonders. (Valerie a týden divů). Elokuva. Tšekkoslovakia: Ústřední půjčovna filmů.

Kuva 11. Cho, G. 2023. Konseptikuva Red Velvetin albumille Chill Kill. Viitattu 23.3.2025. Saatavissa: <https://kpopping.com/kpics/Red-Velvet-Chill-Kill-Concept-Teasers>

Kuva 12. Cho, G. 2023. Skannaus Red Velvetin Chill Kill -valokuva-albumista. SM Entertainment. 58.

Kuva 13. Cho, G. 2023. Konseptikuva Red Velvetin albumille Chill Kill. Viitattu 23.3.2025. Saatavissa: <https://kpopping.com/kpics/Red-Velvet-Chill-Kill-Concept-Teasers>

Kuva 14. Yamaguchi, E. (Ohjaaja). 2024. Phantom Siitan musiikkivideon otsikkoruutu. Devilish Girl. (魔性少女). Musiikkivideo. Viitattu 3.2.2025. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=HvScug2tmfA>

Kuva 15. Sato, J. (Ohjaaja). 1992. Animesarja Sailor Moonin otsikkoruutu. Sailor Moon. (美少女戦士セーラームーン). Animaatiosarja. Viitattu 3.2.2025. Saatavissa: http://sailormoon-news.com/wp-content/uploads/2012/12/sailor_moon_opening_theme_roses.jpg

Kuva 16. Yamaguchi, E. (Ohjaaja). 2024. Kuvakaappaus Phantom Siitan musiikkivideosta. Devilish Girl. (魔性少女). Musiikkivideo. Viitattu 3.2.2025. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=HvScug2tmfA>

Kuva 17. Yamaguchi, E. (Ohjaaja). 2024. Kuvakaappaus Phantom Siitan musiikkivideosta. Devilish Girl. (魔性少女). Musiikkivideo. Viitattu 3.2.2025. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=HvScug2tmfA>

Kuva 18. Obayashi, N. (Ohjaaja). 1977. Kuvakaappaus elokuvasta. House. (하우스). Elokuva. Japani: Toho.

Kuva 19. Suzuki, N. (Ohjaaja). 2024. Kuvakaappaus Phantom Siitan musiikkivideosta. Just Wanna xxxx With You. (키미
と××××したいだけ). Musiikkivideo. Viitattu 22.1.2025.
Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=wRQ7TpV0JSA>

Kuva 20. Suzuki, N. (Ohjaaja). 2024. Kuvakaappaus Phantom Siitan musiikkivideosta. Just Wanna xxxx With You. (키미
と××××したいだけ). Musiikkivideo. Viitattu 22.1.2025.
Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=wRQ7TpV0JSA>

Kuva 21. Suzuki, N. (Ohjaaja). 2024. Kuvakaappaus Phantom Siitan musiikkivideosta. Just Wanna xxxx With You. (키미
と××××したいだけ). Musiikkivideo. Viitattu 22.1.2025.
Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=wRQ7TpV0JSA>

Kuva 22. Cho, G. 2022. To find ourselves. Viitattu
24.3.2025. Saatavissa: [https://www.instagram.com/p/
Cj0I5kev-DW/?igsh=MXJ0ejg1bWZ6Y3o1ZQ==](https://www.instagram.com/p/Cj0I5kev-DW/?igsh=MXJ0ejg1bWZ6Y3o1ZQ==)

Kuva 23. Hadžihalilović, L. (Ohjaaja). 2004. Kuvakaappaus elokuvasta. Innocence – viattomuus. (Innocence) Elokuva. Ranska: Mars Distribution.

Kuva 24. Cho, G. 2023. Skannaus Red Velvetin Chill Kill -valokuva-albumista. SM Entertainment. 57.

Kuva 25. Hadžihalilović, L. (Ohjaaja). 2004. Kuvakaappaus elokuvasta. Innocence – viattomuus. (Innocence) Elokuva. Ranska: Mars Distribution.

Kuva 26. Rigendfilm. 2020. Kuvakaappaus Naturen musiikkivideosta. Girls. (어린애). Musiikkivideo. Viitattu 24.3.2025.
Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=BH4QpwHreO4>

Kuva 27. Rigendfilm. 2020. Kuvakaappaus Naturen musiikkivideosta. Girls. (어린애). Musiikkivideo. Viitattu 24.3.2025.
Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=BH4QpwHreO4>

Kuva 28. Rigendfilm. 2020. Kuvakaappaus Naturen musiikkivideosta. Girls. (어린애). Musiikkivideo. Viitattu 24.3.2025.
Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=BH4QpwHreO4>

Kuva 29. VM project Architecture. 2020. Kuvakaappaus Taeminin musiikkivideosta. Criminal. Musiikkivideo. SM Entertainment. Viitattu 24.3.2025. Saatavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=hFQL7BS6lrs>

Kuva 30. Kusama, K. 2009. Kuvakaappaus elokuvasta. Jennifer's Body. Elokuva. USA: 20th Century Fox.

Kuva 31. Yoon, J. 2023. Konseptikuva Taeminin albumille Guilty. Viitattu 24.3.2025. Saatavissa: [https://kpoping.com/kpics/
Taemin-4th-mini-album-Guilty-concept-photos](https://kpoping.com/kpics/Taemin-4th-mini-album-Guilty-concept-photos)

Kuva 33. sana_ssn. 2022. dear diary,. Viitattu
24.3.2025. Saatavissa: [https://www.instagram.com/p/
ChZ4qsej7D_/?igsh=d2UwMWk4aTc4dXNt](https://www.instagram.com/p/ChZ4qsej7D_/?igsh=d2UwMWk4aTc4dXNt)

Kuva 34. Cioffi, J. 2022. Indissoluble. Viitattu 24.11.2024.
Saatavissa: [https://stay-hop.com/collections/loputyn/products/
irresoluble](https://stay-hop.com/collections/loputyn/products/irresoluble)

Kuva 35. Kurokawa, I. 2013. Alamaailma. (黄泉). Viitattu
15.11.2024. Saatavissa: [https://www.pixiv.net/en/
artworks/36298940](https://www.pixiv.net/en/artworks/36298940)